

UCHWAŁA NR VII/51/25
RADY MIEJSKIEJ SZLICHTYNGOWA

z dnia 20 lutego 2025 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Szlichtyngowa na lata 2025 - 2034.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) oraz art. 16b ust. 1 i 2, art. 17 ust. 1 pkt. 1 oraz art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.)

Rada Miejska Szlichtyngowa uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Szlichtyngowa na lata 2025 - 2034, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Szlichtyngowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej Szlichtyngowa

Anna Zalewska

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA I GMINY SZLICHTYNGOWA NA LATA 2025-2034

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	3
Wprowadzenie.....	4
Metodologia opracowania strategii	7
Podstawy prawne	9
Spójność z dokumentami strategicznymi.....	12
Metodologia badań społecznych	14
Charakterystyka Miasta i Gminy Szlichtyngowa	16
Położenie.....	16
Sytuacja demograficzna.....	17
Sytuacja gospodarcza	19
Edukacja i wychowanie.....	20
Kultura, sport i rekreacja.....	22
Opieka zdrowotna.....	24
Bezpieczeństwo publiczne	24
Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej	25
Gminny system pomocy społecznej.....	31
Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.....	36
Sytuacja społeczna Miasta i Gminy Szlichtyngowa	37
Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej	37
Wsparcie osób z niepełnosprawnością	42
Zdrowie psychiczne	46
Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień	48
Przeciwdziałanie przemocy domowej.....	54
Aktywność i integracja społeczna seniorów	61
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu.....	65
Wsparcie osób z problemem ubóstwa.....	69
Część programowa.....	72

Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych	73
Kierunki rozwiązywania problemów społecznych	74
Ramy finansowe strategii	98
System wdrażania strategii	99
System aktualizacji strategii	100
Komunikacja społeczna i promocja strategii.....	101
Monitoring i ewaluacja.....	102
Wnioski i podsumowanie	107
Bibliografia	110
Spis rysunków, tabel i wykresów	112
Spis rysunków	112
Spis tabel	112
spis wykresów	115

WYKAZ SKRÓTÓW

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

BP – Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Szlichtyngowej

b.d. – brak danych

GKPRPA – Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szlichtyngowej

Gmina – gmina miejsko-wiejska Szlichtyngowa

IPiN – Instytut Psychiatrii i Neurologii

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KDR – Karta Dużej Rodziny

MGOPS – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa

NK – procedura „Niebieskie Karty”

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

ORE – Ośrodek Rozwoju Edukacji

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie

PES – podmioty ekonomii społecznej

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PIK – Punkt Informacyjno-Konsultacyjny

pp. – punkt procentowy

PP – Posterunek Policji w Szlichtyngowej

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna we Wschowie

PUP – Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie

SP – szkoła podstawowa

ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy

UMiG – Urząd Miasta i Gminy Szlichtyngowa

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

ZOZ – Zakład Opieki Zdrowotnej

W P R O W A D Z E N I E

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX w. były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych i powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów polityki społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Konsekwencje pojawienia się wirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez niego choroby COVID-19 spowodowały konieczność zredefiniowania zaplanowanych działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze i społeczne pandemii będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej. W związku z tym pojawić się mogą nowe wyzwania dla polityki lokalnej, jak np. bezrobocie, które dotychczas nie stanowiło dotkliwego problemu na poziomie kraju, województwa jak i Gminy. Uwydatniają się stare i pojawiają nowe ryzyka socjalne – na poziomie lokalnym można do nich zaliczyć kryzys gospodarczy skutkujący, m.in. poważnymi konsekwencjami dla rynku pracy, rozwarstwieniem społecznym pociągającym za sobą ryzyko wzrostu liczby osób wykluczonych ze społeczeństwa, zwiększeniem skali ubóstwa, ujawnianiem się nowych konfliktów

---

¹ Kwaśniewski J., *Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych*

społecznych, wzrostem zachowań indywidualistycznych w miejsce zachowań wspólnotowych, wpływających negatywnie na jakość kapitału społecznego i więzi społecznych, czy problem organizacji i zarządzania czasem osób starszych. To tylko część z wielu negatywnych konsekwencji jakie może za sobą pociągać pandemia koronawirusa².

Obecnie polityka socjalna naszego kraju stoi przed kolejnym wyzwaniem, jakim jest konflikt rosyjsko-ukraiński i związany z nim napływ uchodźców. Migracje wojenne mogą mieć charakter długotrwały, co będzie wpływało bezpośrednio nie tylko na migrantów, ale całe społeczeństwo polskie i wymagało korekt polityk społecznych. Kryzys wywołany przez wojnę w Ukrainie musi skłonić Polskę do modernizacji systemu usług społecznych w sposób adekwatny do nowej sytuacji³.

Polityka społeczna w czasie kryzysu wymaga specjalnej uwagi i planowania, wykorzystując przy tym swoje instrumenty zarówno interwencyjne – w perspektywie krótkoterminowej, jak i w okresie długoterminowym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Szlichtyngowa na lata 2025-2034 jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mające na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Gminy⁴. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych.

---

² N. G. Pikuta, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, *Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa*, Kraków 2020, s. 9-16

³ E. Bendyk, P. Buras, *Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie Zadania na nowy czas*, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022, s. 1-7

⁴ Każdorazowo stosując zapis „Gmina” mamy na myśli gminę miejsko-wiejską Szlichtyngowa

Strategia służyć będzie osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach. W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, lokalna polityka społeczna wymaga od jej realizatorów strategicznego podejścia. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Szlichtyngowa na lata 2025-2034 zawiera kilka części, w tym charakterystykę Gminy oraz część programową obejmującą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, ramy finansowe, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej,
- wsparcie osób z niepełnosprawnością,
- zdrowie psychiczne,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- przeciwdziałanie przemocy domowej,
- aktywność i integracja społeczna seniorów,
- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- wsparcie osób z problemem ubóstwa.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Szlichtyngowa na lata 2025-2034, określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów oraz pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych, co pozwoli m.in. na zapewnienie mieszkańcom Gminy dogodnych warunków do rozwoju.

Metodologia opracowania Strategii

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Szlichtyngowa na lata 2025-2034 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien precyzować główne działania Gminy w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat.

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, Program Wspierania Rodziny czy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Na kolejnej stronie przedstawione zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Lp.	Etap	Charakterystyka
1.	Analiza strategiczna	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Gminie. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemach i potrzebach jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych oraz trendów społecznych. Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej.
2.	Sformułowanie Misji i Wizji Strategii	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Gmina za sprawą realizacji celów w niej wskazanych, natomiast misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.
3.	Określenie celów priorytetowych i zadań	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie głównych obszarów problemowych występujących na terenie Gminy. Identyfikacja ich i określenie kompleksowych działań minimalizujących skalę ich oddziaływania zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.
4.	Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu, zgodnie z którym ma ona zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji, jak i sprawozdawczość mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego zarówno w trakcie, jak i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: Opracowanie własne

Podstawy prawne

Opracowana całościowa, spójna i wieloletnia koncepcja rozwiązywania problemów społecznych gminy lub powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest uwarunkowana prawnie. Podstawą jurejdyyczną do opracowania niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.), która stanowi, iż do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy „*opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka*”.

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Najistotniejsze ustawy kompetencyjne, nakładające na administrację rządową i samorządową określone obowiązki to m.in.:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
2. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
3. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
5. ustawa z dnia 10 maja 2019 r. o ochronie danych osobowych,
6. ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

Akty prawne dotyczące wsparcia rodziny i dziecka

1. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,

6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
9. ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
10. ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

Akty prawne dotyczące ochrony zdrowia oraz przeciwdziałania uzależnieniom

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Akty prawne dotyczące oświaty, zatrudnienia oraz wsparcia socjalnego

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
2. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
3. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
4. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
5. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsiębiorstw mieszkaniowych,
6. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
7. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
8. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
9. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
10. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

11. uchwała Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028,
12. ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
13. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Akty prawne normujące aspekty finansowe

1. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
5. ustawa z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych.

Akty prawne normujące pobyt cudzoziemców na terenie kraju

1. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji,
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
4. ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Szlichtyngowa na lata 2025-2034 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Szlichtyngowa na lata 2025-2034 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**, będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, stanowi obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski, w zakresie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, której celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowiąca kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków.

Ponadto wymienić należy również dokumenty mające wpływ na kształtowanie polityki społecznej, takie jak:

- Strategia Demograficzna 2040,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej,
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030,
- Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.).

Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszym dokumentem strategicznym wobec Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Szlichtyngowa na lata 2025-2034 są: *Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2021-2030, Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030, a także Strategia Rozwoju Powiatu Wschowskiego na lata 2021-2030.*

Dokumenty lokalne

Najważniejszym dokumentem strategicznym na poziomie lokalnym dla Miasta i Gminy Szlichtyngowa jest **Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Szlichtyngowa na lata 2022-2030**. Wizja Gminy zakłada, że do 2030 roku *Gmina Szlichtyngowa stanowić będzie nowoczesny i ekologiczny obszar, który na kanwie stabilnego i wielofunkcyjnego rozwoju społeczno-gospodarczego i środowiskowego stwarzać będzie mieszkańcom możliwość wysokiej jakości życia, poprzez rozwój infrastruktury społecznej, komunikacyjnej, technicznej, środowiskowej i turystycznej.*

Metodologia badań społecznych

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Celem takiej diagnozy jest poznanie problemów, a przedmiotem są różne zjawiska społeczne. O diagnozie społecznej w węższym znaczeniu mówimy, gdy badania dotyczą rozpoznawania zdarzeń i sytuacji społecznych ze względu na ich dotkliwość i potrzebę zmian. Zgodnie z tą definicją, przedmiotem badania są zdarzenia i sytuacje społecznie dotkliwe, celem – zmiana społeczna, efektem zaś – przede wszystkim wnioski i zalecenia dla praktyki.

Diagnoza zrealizowana na zlecenie Miasta i Gminy Szlichtyngowa w 2024, miała na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych występujących wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów.

Wybór metod i technik badawczych

W celu poznania opinii oraz postaw mieszkańców Miasta i Gminy Szlichtyngowa zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań. Przez metodę badawczą rozumie się na ogół system założeń i reguł pozwalających na takie uporządkowanie praktycznej lub teoretycznej działalności, aby można było osiągnąć cel, do jakiego się świadomie zmierza. Wyróżnia się metody ilościowe i jakościowe. Zarówno jedne, jak i drugie są użyteczne w prowadzeniu badań socjologicznych.

Badania wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Gminy zrealizowane w październiku 2024 roku, przeprowadzone zostały przy wykorzystaniu metody ilościowej, odpowiadającej na pytania „ile?” i „jak często?”. Ten typ badań przeprowadzany jest na większą skalę niż w przypadku metod jakościowych, a jego wyniki można przekładać na populację. Zastosowana została technika CAWI (ang. *Computer Assisted Web Interview*) – wspomagany komputerowo wywiad przy

pomocy strony internetowej, zakładająca przeprowadzenie badań za pomocą kwestionariuszy ankiet udostępnianych drogą elektroniczną. Pozwala ona na zachowanie pełnej anonimowości respondentów.

Dobór próby i narzędzie badawcze

Najczęściej badana zbiorowość jest zbyt liczna, aby objąć działaniami jej wszystkich członków, dlatego wybiera się grupę reprezentacyjną. Wykorzystany w diagnozie losowy dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie Gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk.

Badania odbyły się w październiku 2024 roku, a udział w nich wzięło 93 dorosłych mieszkańców oraz 83 uczniów z terenu Miasta i Gminy Szlichtyngowa.

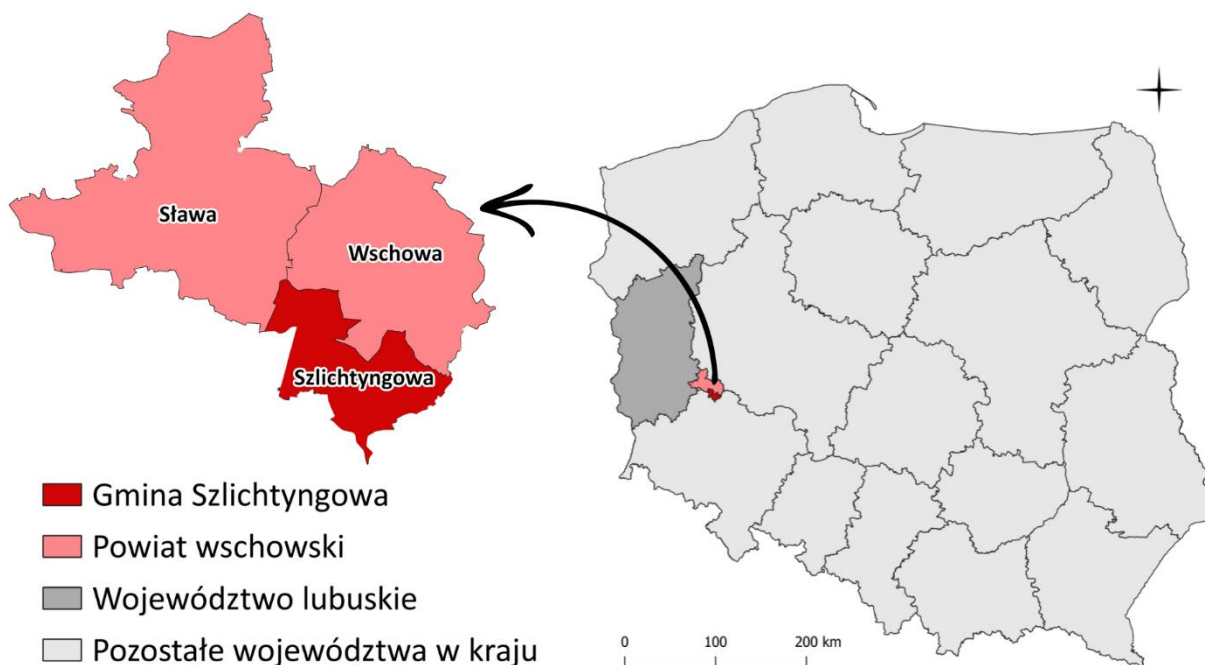
Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych, składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru.

CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY SZLICHTYNGOWA

Położenie

Gmina miejsko-wiejska Szlichtyngowa położona jest w południowo-wschodniej części województwa lubuskiego, w powiecie wschowskim. Zajmuje obszar 99,7 km² i stanowi 16,0% powierzchni powiatu oraz 0,7% powierzchni województwa. W jej skład wchodzi następujące miejscowości: Wyszanów, Dryżyna, Górczyna, Zamysłów, Stare Drzewce, Nowe Drzewce, Małe Drzewce, Jędrzychowice, Kowalewo, Gola, przysiółek Puszcza oraz Miasto Szlichtyngowa. Miasto i Gmina Szlichtyngowa sąsiaduje z następującymi gminami: Głogów, Kotła, Niechlów, Pęcław, Sława oraz Wschowa. Siedzibą Gminy jest miejscowość Szlichtyngowa, oddalona o około 13,5 km od Wschowy – siedziby powiatu oraz 76,3 km od Zielonej Góry – siedziby władz samorządu województwa lubuskiego.

Rysunek 1. Lokalizacja gminy miejsko-wiejskiej Szlichtyngowa na tle powiatu wschowskiego, województwa lubuskiego i kraju

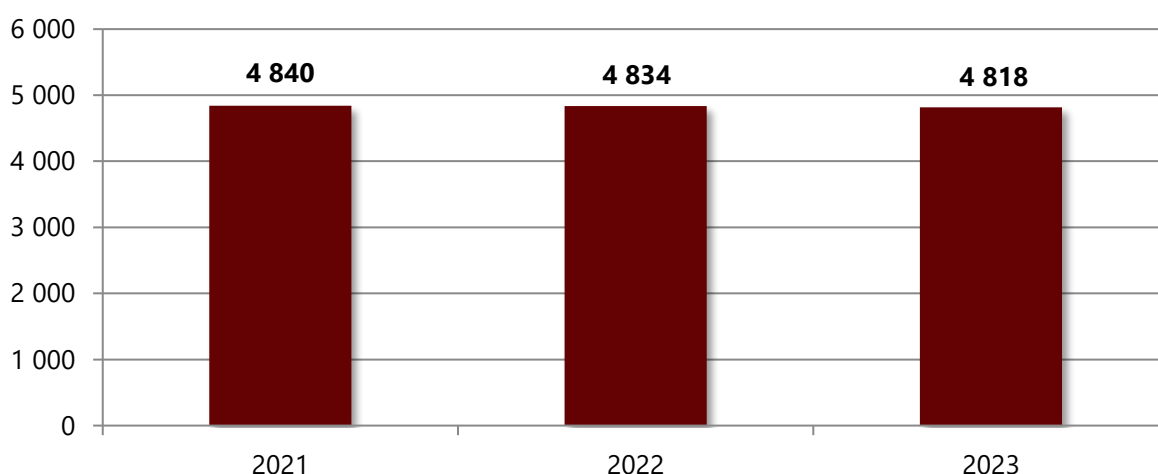
Źródło: Opracowanie własne

Sytuacja demograficzna

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Miasto i Gminę Szlichtyngowa zamieszkuje 4 818 osób (stan na 31 grudnia 2023 roku). Na przestrzeni analizowanych lat liczba mieszkańców uległa zmniejszeniu – w 2023 roku w stosunku do roku 2021 odnotowano spadek na poziomie 0,5%, natomiast w porównaniu do 2022 roku o 0,3%.

Wykres 1. Liczba mieszkańców Miasta i Gminy Szlichtyngowa w latach 2021-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W Mieście i Gminie Szlichtyngowa w 2023 roku przyrost naturalny na 1 000 ludności kształtował się na poziomie -4,98, co oznacza, że wskaźnik ten przyjmował niższą i jednocześnie znacznie mniej korzystną wartość niż odnotowano w przypadku powiatu wschowskiego (-2,87), województwa lubuskiego (-4,34) oraz kraju (-3,62). Na przełomie analizowanych trzech lat w Gminie obserwowano postępujący spadek wartości współczynnika. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejna tabela.

Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w Mieście i Gminie Szlichtyngowa w porównaniu do powiatu wschowskiego, województwa lubuskiego i kraju na przestrzeni lat 2021-2023

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023
1.	Miasto i Gmina Szlichtyngowa	-2,68	-3,31	-4,98
2.	Powiat wschowski	-4,63	-5,06	-2,87
3.	Województwo lubuskie	-5,97	-4,65	-4,34
4.	Polska	-4,95	-3,79	-3,62

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Struktura ludności w Mieście i Gminie Szlichtyngowa według ekonomicznych grup wieku w 2023 roku przedstawiała się następująco:

- 19,6% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia,
- 60,1% mieszkańców Gminy było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia,
- 20,4% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Na przestrzeni lat 2021-2023 udział ludności w wieku przedprodukcyjnym uległ zmniejszeniu – z 20,2% w 2021 roku, przez 19,9% w 2022 roku do 19,6% w 2023 roku. Udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności odnotował podobne tendencje – w 2023 roku odnotowano spadek o 0,5 pp. względem roku 2021, a jednocześnie o 0,3 pp. w stosunku do roku 2022. Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym ulegał stopniowemu zwiększaniu i w 2023 roku wyniósł 20,4%, a więc o 1,2 pp. więcej niż w 2021 roku. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejna tabela.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2021-2023 (w procentach)

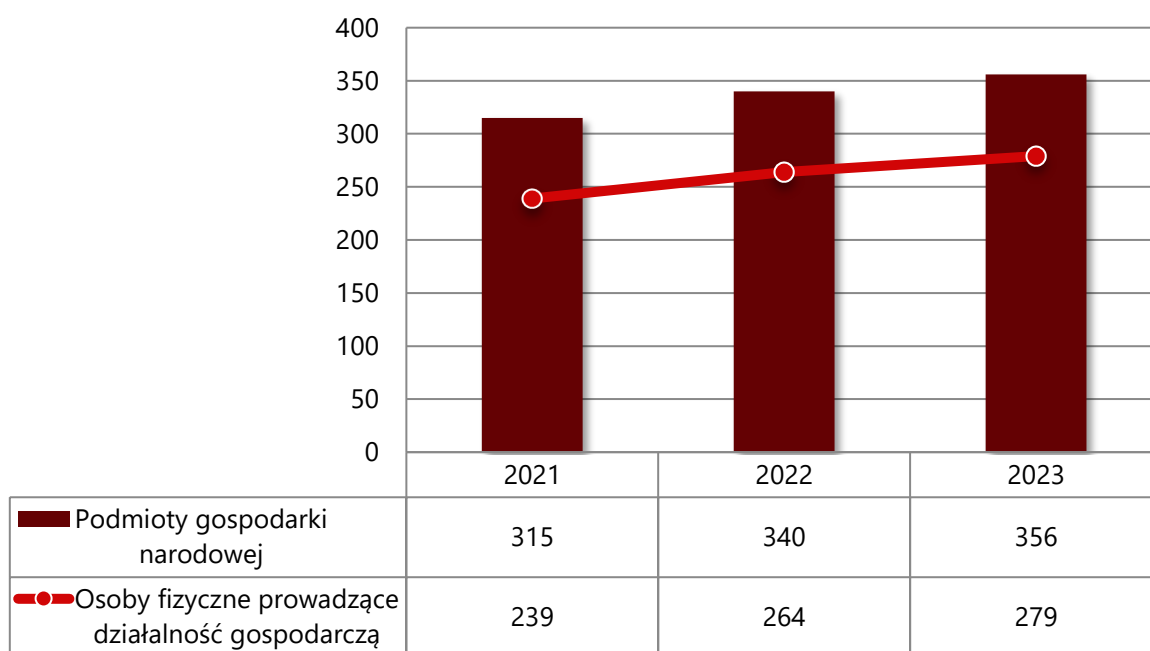
Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023
1.	Wiek przedprodukcyjny	20,2	19,9	19,6
2.	Wiek produkcyjny	60,6	60,4	60,1
3.	Wiek poprodukcyjny	19,2	19,6	20,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Sytuacja gospodarcza

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości, jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W Mieście i Gminie Szlichtyngowa na koniec 2023 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 356 podmiotów gospodarki narodowej, z czego większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, w liczbie 279 (78,4%). Podobnie sytuacja wyglądała w latach poprzednich. Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w Gminie uległa wzrostowi, podobnie było w przypadku liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

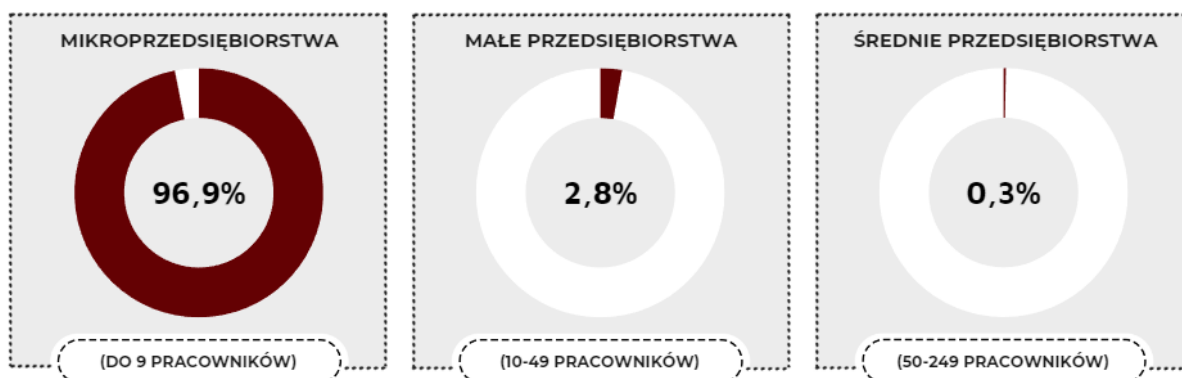
Wykres 2. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w Mieście i Gminie Szlichtyngowa w latach 2021-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Największa liczba podmiotów gospodarczych działających w Mieście i Gminie Szlichtyngowa według klas wielkości to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – w 2023 roku było ich 345. Małych przedsiębiorstw, zatrudniających 10-49 pracowników, było w Gminie 10. Ponadto działalność prowadziło 1 średnie przedsiębiorstwo, zapewniające od 50 do 249 miejsc pracy.

Rysunek 2. Udział podmiotów wg poszczególnych klas wielkości w ogóle podmiotów wpisanych do rejestru REGON na terenie Miasta i Gminy Szlichtyngowa (stan na koniec 2023 roku)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Edukacja i wychowanie

Miasto i Gmina Szlichtyngowa jest organem prowadzącym dla 3 placówek, wśród których znajdują się:

- Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Jędrzychowicach (wraz z Punktem Przedszkolnym),
- Szkoła Podstawowa im. D. Siedzikówny „Inki” w Starych Drzewcach,
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Szlichtyngowej prowadzona przez Zespół Placówek Edukacyjnych,
- Przedszkole Samorządowe im. Pluszowego Misia w Szlichtyngowej prowadzone przez Zespół Placówek Edukacyjnych w Szlichtyngowej.

Ponadto w Gminie funkcjonuje również Przedszkole Niepubliczne Stowarzyszenia Rodzin Katolickich w Starych Drzewcach.

W 2023 roku do szkół podstawowych uczęszczało łącznie 380 uczniów, co oznacza spadek o 9,5% względem roku 2021 oraz o 6,4% w stosunku do roku 2022. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejna tabela.

Tabela 4. Liczba dzieci uczęszczających do szkół podstawowych na terenie Miasta i Gminy Szlichtyngowa w latach 2021-2023

Placówka	2021	2022	2023
SP w Jędrzychowicach	79	77	76
SP w Starych Drzewcach	111	101	92
SP w Szlichtyngowej	230	228	212
OGÓŁEM	420	406	380

Źródło: Raport o stanie Gminy Szlichtyngowa za 2021, 2022 i 2023 rok

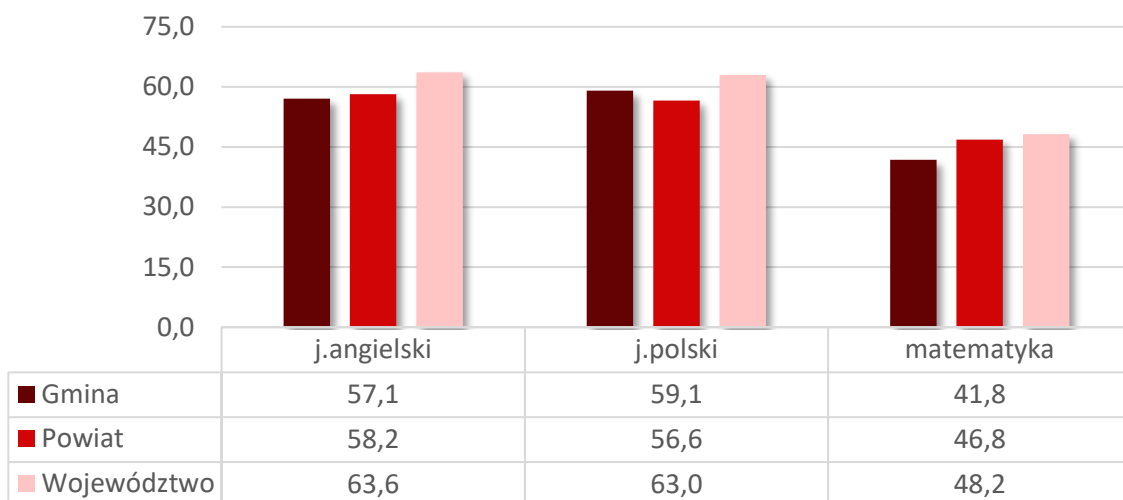
Jednocześnie w 2023 roku placówki przedszkolne na terenie Gminy objęły opieką 140 wychowanków, co oznacza wzrost o 7,7% względem roku 2021 oraz spadek o 4,8% w stosunku do roku 2022. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 5. Liczba wychowanków punktów przedszkoli na terenie Miasta i Gminy Szlichtyngowa w latach 2021-2023

Placówka	2021	2022	2023
Przedszkole Samorządowe w Szlichtyngowej	88	108	100
Punkt Przedszkolny w Jędrzychowicach	14	14	17
Niepubliczne Przedszkole w Starych Drzewcach	28	25	23
OGÓŁEM	130	147	140

Źródło: Raport o stanie Gminy Szlichtyngowa za 2021, 2022 i 2023 rok

Na kolejnym wykresie przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z Miasta i Gminy Szlichtyngowa w porównaniu do średniej dla powiatu wschowskiego oraz województwa lubuskiego. Z zebranych danych wynika, że młodzi mieszkańcy Gminy uzyskali najniższe wyniki z języka angielskiego oraz matematyki – najmniej korzystnie przedstawiają się wyniki z matematyki, które osiągnęły poziom 41,8%, co jest wartością 5,0 pp. niższą niż w powiecie oraz o 6,4 pp. niższą niż odnotowano w całym województwie lubuskim. W przypadku egzaminu z języka polskiego otrzymane wyniki plasują się na poziomie 59,1%, co jest wartością wyższą niż w przypadku powiatu wschowskiego (56,6%), a jednocześnie niższą niż wynosi średnia dla całego województwa (63,0%). Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 3. Wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z Miasta i Gminy Szlichtyngowa, powiatu wschowskiego i województwa lubuskiego w 2023 roku [%]

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

Miasto i Gmina Szlichtyngowa systematycznie prowadzi działania w zakresie doposażania placówek oświatowych w niezbędne materiały edukacyjne, pomoce dydaktyczne oraz sprzęt sportowy, a także modernizacji obiektów, podnosząc tym samym jakość kształcenia i zapewniając odpowiednie warunki edukacyjne.

Na terenie Gminy nie funkcjonuje placówka zapewniająca opiekę nad dziećmi do lat 3.

Kultura, sport i rekreacja

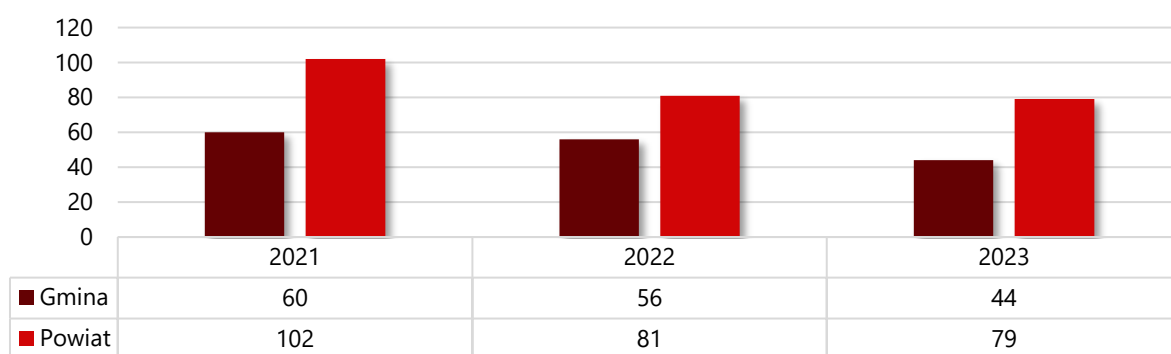
Na terenie Gminy nieprzerwanie od 2006 roku funkcjonuje Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Szlichtyngowej, która zajmuje się gromadzeniem, opracowywaniem, przechowywaniem oraz udostępnianiem zbiorów bibliotecznych. W 2023 roku bibliotekę odwiedziło 3 750 użytkowników, z kolei zarejestrowanych czytelników było 566⁵.

Kolejny wykres prezentuje dostępne dane w zakresie liczby czytelników bibliotek publicznych na 1 000 ludności w Mieście i Gminie Szlichtyngowa oraz powiecie wschowskim w latach 2021-2023. Na podstawie danych statystycznych widać, że wskaźnik ten przyjmował w Gminie blisko dwukrotnie niższą wartość niż w powiecie

⁵ Raport o stanie Gminy Szlichtyngowa za 2023 rok

– w 2023 roku w Gminie na 1 000 mieszkańców przypadało 44 czytelników, a w całym powiecie było ich 79. Na przestrzeni analizowanych lat zarówno w Gminie, jak i całym powiecie wschowskim zauważyć można spadek liczby czytelników przypadających na 1 000 mieszkańców.

Wykres 4. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w Mieście i Gmina Szlichtyngowa oraz powiecie wschowskim w latach 2021-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Nieodłącznym elementem dziedzictwa kulturowego są zabytki, które kształtują tożsamość lokalnej społeczności, przypominając o bogatej historii regionu oraz jego tradycjach, a jednocześnie stanowią inspirację dla działań kulturalnych i edukacyjnych. Na terenie Miasta i Gminy Szlichtyngowa znajduje się 401 obiektów oraz 171 stanowisk archeologicznych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków.

Sport odgrywa istotną rolę w życiu mieszkańców Gminy, wspierając rozwój osobisty, integrację społeczną oraz poprawę jakości życia. Gmina dysponuje rozbudowaną infrastrukturą sportowo-rekreacyjną, obejmującą liczne boiska sportowe i obiekty rekreacyjne dostosowane do różnych aktywności. Wśród nich na uwagę zasługują: boisko sportowe przy ul. Przemysłowej w Szlichtyngowej, wyposażone m.in. w nowoczesny budynek szatni, a także boisko wielofunkcyjne przy Szkole Podstawowej im. Wojska Polskiego w Jędrzychowicach, umożliwiające grę w siatkówkę, koszykówkę i badmintona. Ponadto przez teren Gminy przebiega ścieżka pieszo-rowerowa z Górczyny do Jędrzychowic o długości ok. 2,5 km i nowo wybudowane odcinki: ze Szlichtyngowej do Wyszczanowa oraz z Górczyny do skrzyżowania z Golą⁶.

⁶ Raport o stanie Gminy Szlichtyngowa za 2023 rok

Opieka zdrowotna

Z danych GUS wynika, że na terenie Miasta i Gminy Szlichtyngowa funkcjonuje 1 przychodnia ZOZ Lekarza Rodzinnego w Szlichtyngowej z punktem w Starych Drzewcach. W 2023 roku na 1 przychodnię w Gminie przypadało 2 409 mieszkańców, co jest wartością niższą od liczby mieszkańców przypadających na 1 przychodnię w całym powiecie wschowskim, która wynosiła w omawianym roku 2 865. W ramach POZ w przedmiotowym roku udzielono 3,4 porady w przeliczeniu na 1 mieszkańca, co również stanowi niższą – a tym samym mniej korzystną wartość od średniej liczby porad dla całego powiatu wschowskiego (4,8).

Tabela 6. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w Mieście i Gminie Szlichtyngowa w porównaniu do powiatu wschowskiego w 2023 roku

Wyszczególnienie	Gmina	Powiat
Przychodnie	2	13
Liczba osób przypadających na 1 przychodnię	2 409	2 865
Porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	3,4	4,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa. W Mieście i Gminie Szlichtyngowa o bezpieczeństwo dbają funkcjonariusze Posterunku Policji w Szlichtyngowej, który funkcjonuje w ramach Komendy Powiatowej Policji we Wschowie.

Wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców Gminy mają również jednostki Ochotnicze Straży Pożarnej. OSP realizują zadania na rzecz ochrony ludności, ochrony przeciwpożarowej oraz ratownictwa, a także prowadzą na szeroką skalę działania profilaktyczne skierowane głównie do młodzieży. Obecnie na terenie Gminy funkcjonują 4 jednostki OSP, z czego 2 włączone są do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej

Na przestrzeni dekad zmieniały się sposoby zarządzania w biznesie i administracji, a co za tym idzie – funkcja jednostki w wewnętrznym systemie. W wyniku koncentracji na wynikach, coraz mniejszą rolę w strukturach organizacyjnych pełnił człowiek, a w efekcie zwiększyła się skala wykluczenia społecznego. Narastanie nierówności społecznych wpłynęło na konieczność intensyfikacji oddolnych działań podejmowanych przez środowiska dotknięte nimi, na kanwie czego zainicjowany został ruch spółdzielczy, umożliwiający całym grupom społecznym zaspokojenie podstawowych potrzeb, a u jego podstaw leżała podmiotowość jednostki oraz wartość pracy indywidualnej. Ówczesne przesłanki umożliwiły wykreowanie się ekonomii społecznej znanej obecnie, czyli ekonomii skoncentrowanej na jednostce i oddziaływaniu społecznym, zarządzanej w sposób autonomiczny i partycypacyjny oraz wykazującej nadrzędność świadczenia usług dla członków, pracowników lub wspólnoty ponad bezwzględnym zyskiem⁷.

Ekonomia społeczna prowadzona jest przez szereg podmiotów, wśród których znajdują się organizacje pozarządowe wskazane w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, tj. stowarzyszenia, fundacje i prowadzone przez nie jednostki reintegracyjne, a także w art. 3 ust. 3, w tym spółdzielnie socjalne, spółki non profit, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, itp. Obecnie rozwijający się sektor ekonomii społecznej wpisuje się zarówno w politykę gospodarczą, poprzez wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców gmin i powiatów oraz konkurencyjności lokalnych podmiotów, jak i politykę społeczną, gdyż odpowiednie wykorzystanie potencjału PES umożliwia aktywizację zawodową, rozwój turystyki, kultury czy mieszkalnictwa, a także reintegrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wśród podmiotów ekonomii społecznej wyróżnia się podmioty ekonomii solidarnej, których celem działania jest w szczególności aktywizacja zawodowa i integracja społeczna, w tym reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych

---

⁷ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. *Ekonomia Solidarności Społecznej*, str. 10

wykluczeniem społecznym oraz rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami.

Rysunek 3. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. *Ekonomia Solidarności Społecznej*

Podmioty ekonomii społecznej prowadzą szeroką działalność na rzecz lokalnej społeczności i grup zagrożonych lub doświadczających wykluczenia społecznego. Doświadczenie wynikające z podejmowanych działań umacnia przyzwolenie tych podmiotów do powzięcia części odpowiedzialności za kierunek i kształt lokalnej polityki społecznej. W dotychczasowych praktykach wiodącą formą współpracy międzyinstytucjonalnej w tym obszarze było zlecanie zadań publicznych oraz usług społecznych odpowiednim fundacjom i stowarzyszeniom, niemniej wraz z rozwojem sektora ekonomii społecznej zasadne jest włączenie wszystkich jego podmiotów do tworzenia lokalnych rozwiązań, w tym w zakresie rozpoznawania problemów społecznych, opracowywania dokumentów strategicznych, wdrażania działań i ich oceny.

Rysunek 4. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019

W świetle ustawy o ekonomii społecznej rozszerzona została sfera zadań publicznych możliwych do realizacji przez organizacje pozarządowe, która dała im możliwość *działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych*, z kolei ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych uregulowała kwestie obszarów usług możliwych do realizacji przez PES w ramach otwartych konkursów ofert, małych grantów oraz w oparciu o prawo zamówień publicznych. Korelacja ustawy o ekonomii społecznej, ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie kreuje obraz szerokiego spektrum działalności i inicjatyw możliwych do podjęcia przez PES w ramach realizacji zadań publicznych i usług społecznych, wśród których znajduje się 14 obszarów usług oraz 43 sfery zadań. Zdefiniowane poniżej usługi społeczne są ściśle związane z katalogiem zadań w ramach pożytku publicznego.

Tabela 7. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne

Lp.	Katalog usług społecznych z zakresu:	Zadania publiczne w obszarze:
1.	Polityki prorodzinnej	o działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka
2.	Wspierania rodziny	o wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej o działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży
3.	Systemu pieczy zastępczej	o wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
4.	Pomocy społecznej	o pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób
5.	Promocji i ochrony zdrowia	o ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej
6.	Wspierania osób z niepełnosprawnościami	o działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami
7.	Edukacji publicznej	o nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania
8.	Przeciwdziałania bezrobociu	o promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy
9.	Kultury	o kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
10.	Kultury fizycznej i turystyki	o wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, turystyki i krajoznawstwa
11.	Pobudzania aktywności obywatelskiej	o działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych o upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji o udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego o upowszechniania i ochrony praw konsumentów
12.	Mieszkalnictwa	o tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej

Lp.	Katalog usług społecznych z zakresu:	Zadania publiczne w obszarze:
13.	Ochrony środowiska	<ul style="list-style-type: none"> o ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego
14.	Reintegracji zawodowej i społecznej	<ul style="list-style-type: none"> o działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym o działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości o rewitalizacji o działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 o działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych

Źródło: Opracowanie własne

Wśród zadań publicznych wskazanych do realizacji przez organizacje pozarządowe znajdują się dodatkowo działania w obszarze wzmocnienia integralności społeczności lokalnej, zapewnienia bezpieczeństwa, wsparcia grup wykluczonych i mniejszościowych oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Ważnym aspektem rozróżniającym usługi społeczne od zadań publicznych realizowanych przez PES jest sposób, w jaki dany podmiot otrzymuje je do realizacji.

W przypadku zadań publicznych rozróżnia się ich 5, w tym:

- o otwarty konkurs ofert,
- o „małe granty” (tryb pozakonkursowy),
- o zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez organ administracji publicznej w razie wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej,
- o zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez Prezesa Rady Ministrów ze względu na ważny interes społeczny lub publiczny,

- o zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu na podstawie samodzielnie złożonej oferty.

Realizacja usług społecznych następuje poprzez zlecanie zadań w formie:

- o zlecenia usług,
- o zlecenia instytucji,
- o bonu na aktywność (regranting),
- o kooperacyjnego rozwiązania problemów.

Na terenie Miasta i Gminy Szlichtyngowa w 2023 roku zarejestrowanych było 356 podmiotów gospodarki narodowej, w tym 25 stowarzyszeń i organizacji społecznych, które stanowiły 7,0% wszystkich zarejestrowanych podmiotów. Na przestrzeni analizowanych lat liczba stowarzyszeń utrzymywała się na stałym poziomie, działalności nie prowadziła natomiast żadna fundacja.

Tabela 8. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w Mieście i Gminie Szlichtyngowa na przestrzeni lat 2021-2023

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023
1.	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej	315	340	356
2.	Liczba fundacji	0	0	0
3.	Liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych	23	23	25

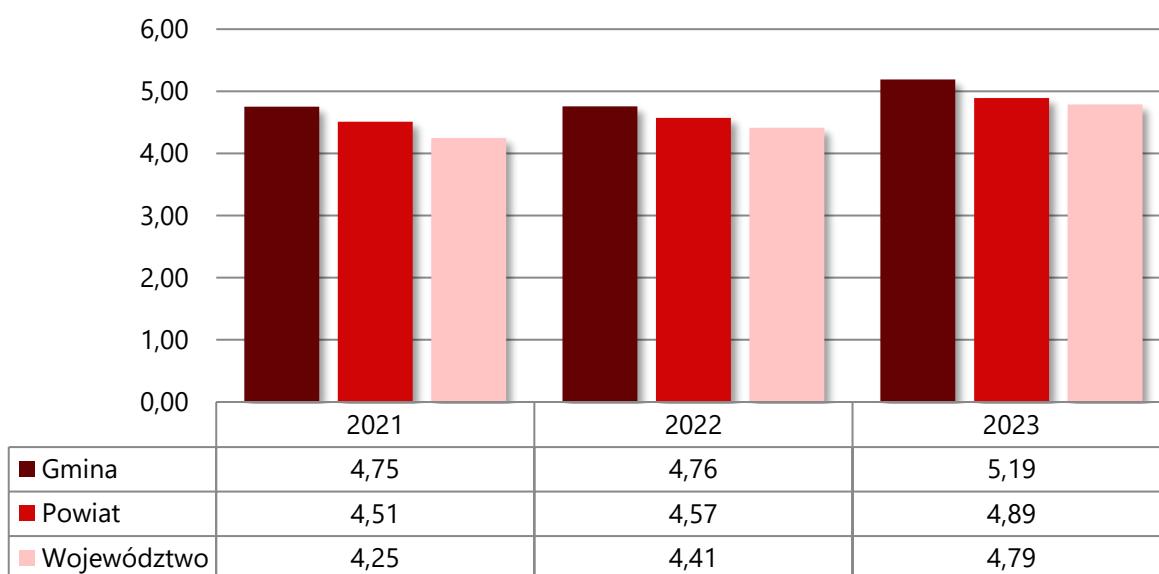
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Organizacje pozarządowe są ważnym partnerem samorządu, pobudzając aktywność mieszkańców i wspierając rozwój Gminy. Współpraca z tymi podmiotami w Mieście i Gminie Szlichtyngowa opiera się na zasadach pomocniczości, partnerstwa i efektywności, a jej zasady reguluje roczny program współpracy.

Na terenie Gminy funkcjonują 4 ochotnicze straże pożarne, 4 Koła Gospodyń Wiejskich oraz szereg stowarzyszeń promujących sport.

Wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców w Mieście i Gminie Szlichtyngowa w latach 2021-2023 wykazywał tendencje wzrostowe – w 2023 roku w stosunku do roku 2021 odnotowano wzrost o 0,44 pp. W odniesieniu do danych powiatowych i wojewódzkich wskaźnik w Gminie każdorazowo przyjmował najwyższe wartości. Szczegółowe dane zostały przedstawione na kolejnym wykresie.

Wykres 5. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w Mieście i Gminie Szlichtyngowa, powiecie wschowskim i województwie lubuskim na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Gminny system pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości⁸.

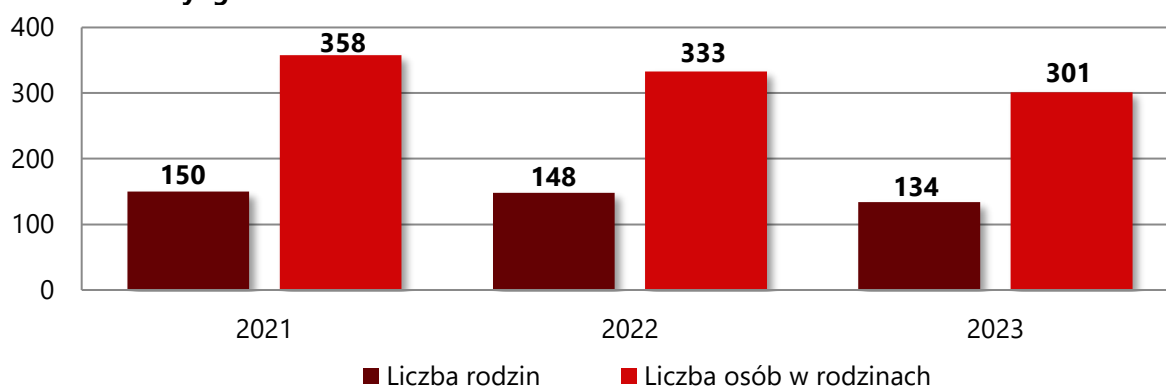
Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Miasta i Gminy Szlichtyngowa jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Zadania Ośrodka wynikają wprost z ustawy o pomocy społecznej. MGOPS realizuje zadania własne Gminy, zadania zlecone Gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Gminy bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów

⁸ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.)

prawnych. Ośrodek realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Wykonując zadania własne Gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Burmistrza oraz uchwałami Rady Miejskiej.

Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Mieście i Gminie Szlichtyngowa uległa spadkowi. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 134 rodziny – to o 14 mniej niż w 2022 roku oraz o 16 mniej względem 2021 roku. Na przestrzeni analizowanych lat liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej odnotowała podobne tendencje i w 2023 roku przyjęła najniższą wartość. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia wykres poniżej.

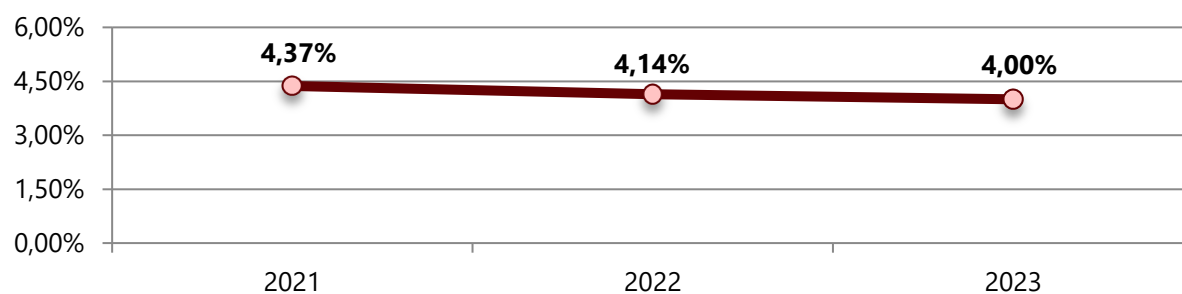
Wykres 6. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w Mieście i Gminie Szlichtyngowa w latach 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Liczba pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprywacji lokalnej. Na przestrzeni lat 2021-2023 wartość tego wskaźnika uległa zmniejszeniu, by w 2023 roku osiągnąć wartość 4,00%. Szczegółowe dane w tym zakresie zaprezentowane zostały na poniższym wykresie.

Wykres 7. Wskaźnik deprywacji lokalnej na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Kolejna tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2023 roku z tego typu pomocy korzystały 92 osoby w wieku przedprodukcyjnym, 144 osób w wieku produkcyjnym oraz 23 osoby w wieku poprodukcyjnym. Pod względem płci występują niewielkie dysproporcje – korzystających z pomocy społecznej kobiet było 120, a mężczyzn – 139. Analizując dynamikę zmian na przestrzeni lat 2021-2023, dostrzec można wahania w zakresie liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym korzystających z pomocy społecznej oraz spadek w przypadku liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Od 2022 roku to mężczyźni stanowili większość osób korzystających ze wsparcia.

Tabela 9. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć w latach 2021-2023

Wiek	2021		2022		2023	
	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety
0-17	55	50	44	38	47	45
Produkcyjny	72	68	69	54	87	57
Poprodukcyjny	7	20	8	19	5	18
Ogółem	134	138	121	111	139	120

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

W 2023 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone 114 mieszkańcom Miasta i Gminy Szlichtyngowa, natomiast świadczenie niepieniężne – 83 osobom. Na przestrzeni omawianych lat widoczny jest spadek zarówno w zakresie liczby osób otrzymujących świadczenia pieniężne, jak i liczby osób, którym udzielono świadczeń niepieniężnych.

Tabela 10. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Świadczenia pieniężne	131	119	114
Świadczenia niepieniężne	94	85	83

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni analizowanych lat, liczba osób długotrwale pobierających świadczenie uległa spadkowi – w 2021 roku wyniosła 137, w 2022 osiągnęła wartość 114, natomiast w 2023 roku przyjęła najniższą wartość, tj. 108. Różnice w zakresie płci osób długotrwale pobierających świadczenie w 2023 roku są nieznaczne – mężczyźni stanowili 48,1% wszystkich osób, którym świadczenie to zostało przyznane, a kobiety – 51,9%.

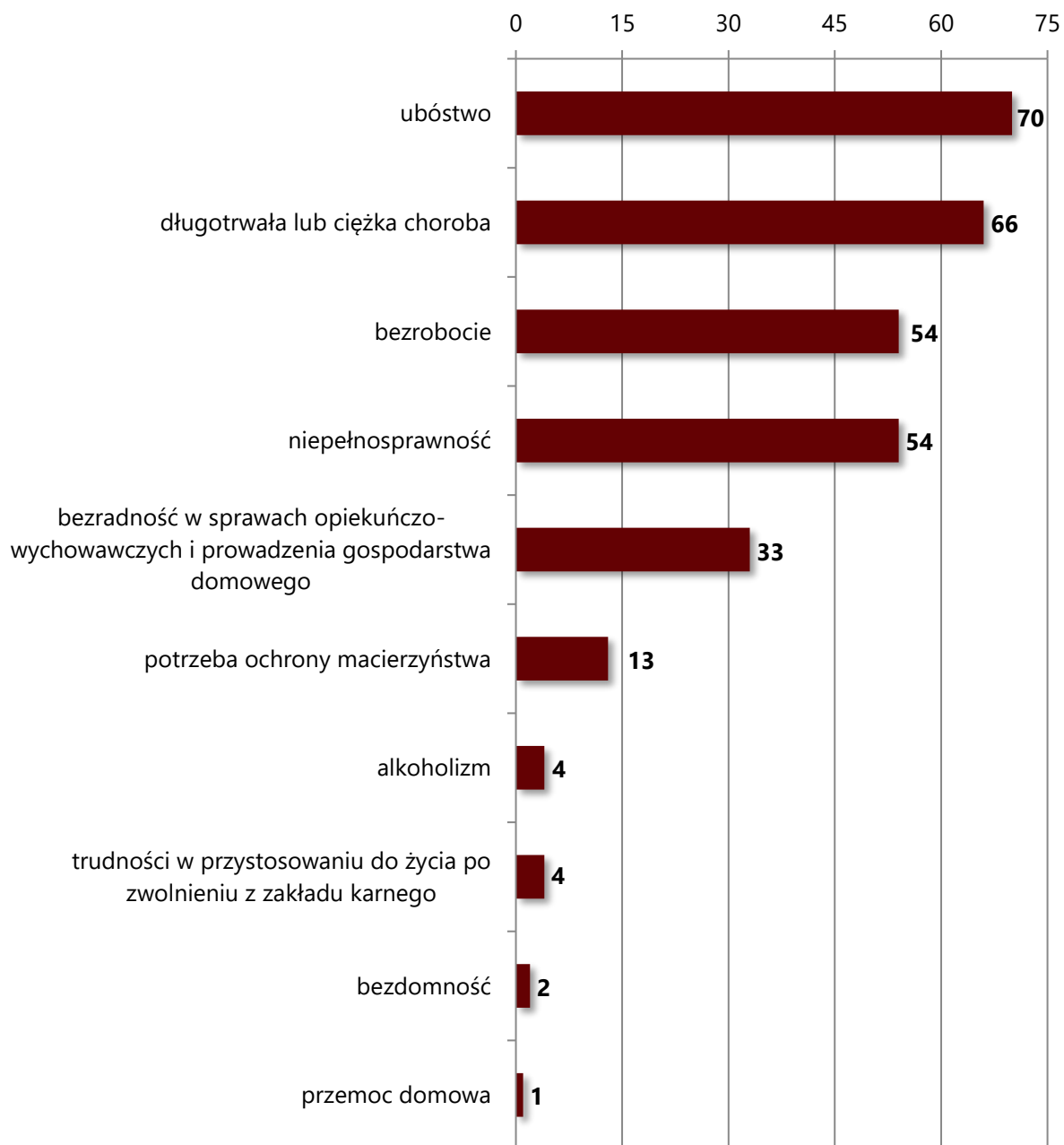
Tabela 11. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2021-2023

Płeć	2021	2022	2023
Kobiety	71	61	56
Mężczyźni	66	53	52
Ogółem	137	114	108

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 i 2023 rok

W 2023 roku najczęstszym powodem udzielania pomocy społecznej w Mieście i Gminie Szlichtyngowa było ubóstwo – z tego powodu pomoc otrzymało 70 rodzin. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym przyznano pomoc znajdowała się długotrwała lub ciężka choroba (66 rodzin), natomiast w dalszej kolejności bezrobocie oraz niepełnosprawność (po 54 rodziny). Wśród najczęściej wymienionych powodów udzielania świadczeń, znajdowała się także bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (33 rodziny) oraz potrzeba ochrony macierzyństwa (13 rodzin). Szczegółowe informacje znajdują się na kolejnym wykresie.

Wykres 8. Powody udzielania świadczeń w 2023 roku (liczba rodzin)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Do istotnych zasobów instytucjonalnych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, z których mogą korzystać mieszkańcy Miasta i Gminy Szlichtyngowa należą:

- ⇒ Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Szlichtyngowej,
- ⇒ Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szlichtyngowej,
- ⇒ Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej,
- ⇒ Posterunek Policji w Szlichtyngowej przynależący do Komendy Powiatowej Policji we Wschowie,
- ⇒ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna we Wschowie,
- ⇒ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie,
- ⇒ Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie,
- ⇒ Punkt Informacyjno-Konsultacyjny,
- ⇒ Urząd Miasta i Gminy Szlichtyngowa,
- ⇒ Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- ⇒ organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO),
- ⇒ placówki oświatowe.

SYTUACJA SPOŁECZNA MIASTA I GMINY SZLICHTYNGOWA

Na podstawie danych empirycznych przekazanych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej, danych Głównego Urzędu Statystycznego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do każdego z obszarów wymienionych we wprowadzeniu do Strategii przeprowadzono analizy diagnostyczne (diagnoza sytuacji społecznej), w skład których wchodzi charakterystyka i skala problemu oraz podejmowane działania interwencyjne.

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Prowadzony jest on za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

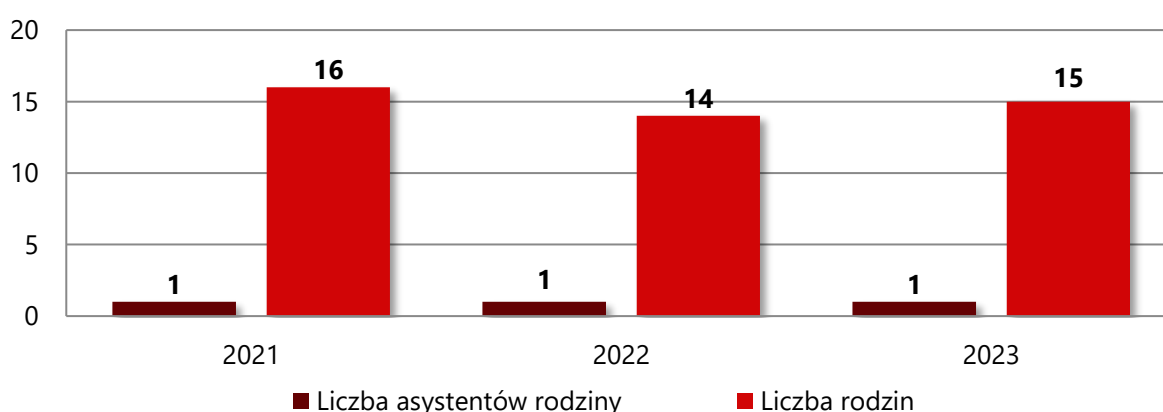
1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka (w tym pomocy finansowej).

Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny na terenie Miasta i Gminy Szlichtyngowa jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom z Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.), która kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została instytucja asystenta rodziny, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W MGOPS w Szlichtyngowej w analizowanym okresie zatrudniony był 1 asystent rodziny. W 2021 roku w ramach realizacji ustawowego zadania prowadził on pracę z 16 rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w 2022 roku ich liczba wyniosła 14, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie – 15.

Wykres 9. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2021-2023

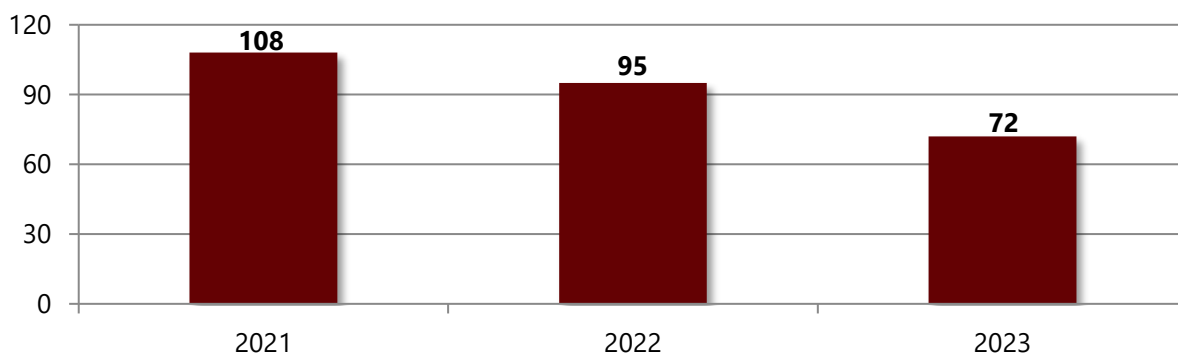

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

W latach 2021-2023 w Mieście i Gminie Szlichtyngowa nie było rodzin wspierających, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przewyżczeniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego gospodarowania budżetem rodzinnym oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Na kolejnym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2021-2023. Można zauważyć, że ze świadczeń tych w 2023 roku korzystały 72 rodziny, czyli o 33,3% mniej niż w roku 2021. W latach 2021-2023 dostrzegalny jest zatem systematyczny spadek średniomiesięcznej liczby rodzin korzystających z tego typu świadczeń, co ma związek z niezmienną się w ostatnich latach poziomem kryterium dochodowego.

Wykres 10. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2021-2023

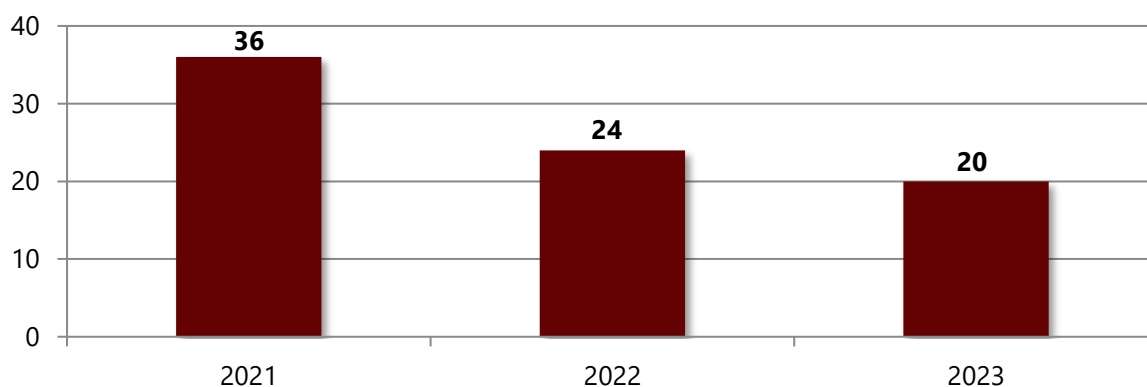

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Ośrodki Pomocy Społecznej z dniem 01.07.2018 roku otrzymały do realizacji nowe zadanie, którym było ustalenie prawa i wypłata świadczeń „Dobry start”, przysługujących w związku z rozpoczęciem roku szkolnego dzieciom lub osobom uczącym się do 20 roku życia oraz dzieciom lub osobom uczącym się do 24 roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się i legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. Od 1 lipca 2021 roku realizację tego zadania przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W przypadku, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba osób korzystających z omawianego świadczenia uległa spadkowi – w 2021 roku było to 36 osób, w 2022 – 24, natomiast w 2023 roku – 20 osób.

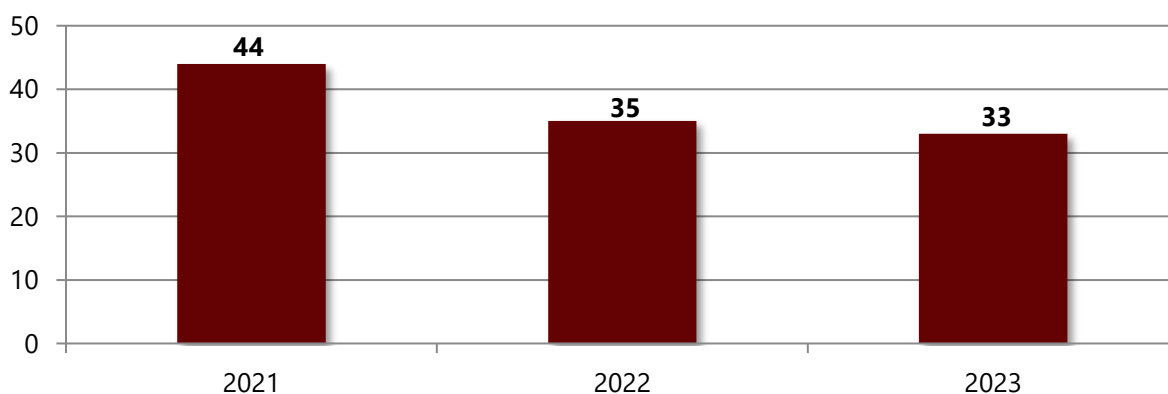
Wykres 11. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego uległa spadkowi i w 2023 roku osiągnęła najniższą wartość równą 33. Wśród rodzin, którym zostało udzielone wsparcie z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w 2023 roku znajdowało się 21 rodzin niepełnych oraz 7 wielodzietnych.

Wykres 12. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 2023 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowała się na czwartym miejscu. W tym samym roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 134, a więc rodziny borykające się z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych stanowiły **24,6% ogółu**. Na przestrzeni lat 2021-2023 ich udział ulegał wahaniom, gdyż w 2021 roku było to 29,3%, natomiast w 2022 roku – 23,6%.

W 2023 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt 9 dzieci w pieczy zastępczej na kwotę 110 599,91 zł. Na przestrzeni analizowanych lat liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej uległa spadkowi, podobnie jak kwota odpłatności za ich pobyt. Szczegółowe informacje przedstawia następująca tabela.

Tabela 12. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz kwota odpłatności za lata 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba dzieci	11	10	9
Kwota odpłatności [zł]	125 838,25	124 858,77	110 599,91

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej za 2021, 2022 i 2023 rok

W ramach swoich zadań MGOPS zajmował się także ustalaniem uprawnień do pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów. W ramach tego zadania udzielana była pomoc w formie stypendiów szkolnych. W 2023 roku przyznano 23 stypendia szkolne na kwotę 19 969,58 zł, co oznacza wzrost o 7 świadczeń względem roku 2022 oraz o 10 w stosunku do roku bazowego (2021).⁹

Dla rodzin wielodzietnych z terenu Gminy proponowane jest wsparcie w postaci Karty Dużej Rodziny, która stanowi system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze Karty mają możliwość korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej, po niższej cenie. KDR wspiera budżety rodzin

⁹ Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej za 2021, 2022 i 2023 rok

wieloletnich oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. Rodzice mogą korzystać z Karty dożywotnio, a dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki (maksymalnie do osiągnięcia 25 roku życia). W roku 2023 roku wydano 124 Karty. Dla porównania w 2022 roku wydano 164 Karty, natomiast w 2021 roku – 45 Kart¹⁰.

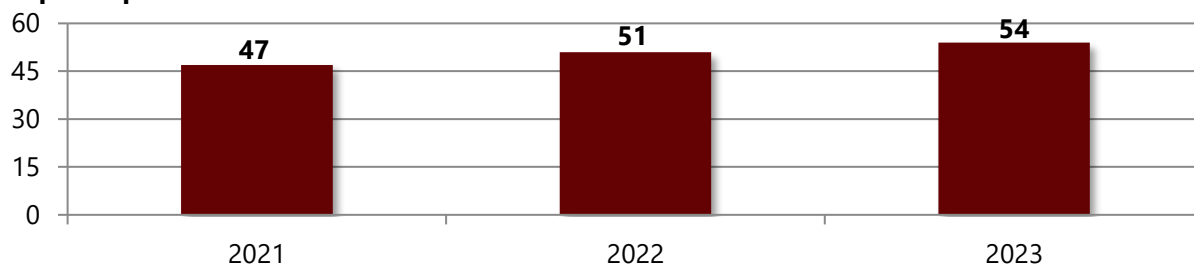
Wsparcie osób z niepełnosprawnością

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby z niepełnosprawnością z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności wykonywanie pracy zawodowej*. Osoby z niepełnosprawnością dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności. Wartym podkreślenia jest fakt, że osoby z niepełnosprawnością tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji.

W 2023 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie 54. Z prezentowanych danych wynika, że w latach 2021-2023 liczba rodzin, którym udzielono pomocy społecznej z tego powodu uległa wzrostowi i w 2023 roku przyjęła najwyższą wartość.

Wykres 13. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

¹⁰ Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej za 2021, 2022 i 2023 rok

Niepełnosprawność jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej w 2023 roku znajdowała się na trzecim miejscu. W tym samym roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 134, a więc rodziny borykające się z problemem niepełnosprawności stanowiły **40,3% ogółu**. Na przestrzeni lat 2021-2023 ich udział uległ zwiększeniu, gdyż w 2021 roku było to 31,3%, natomiast w 2022 roku – 34,5%.

Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2021-2023. W 2021 roku przyznano 494 świadczenia na łączną kwotę 106 625,00 zł, w 2022 roku liczba świadczeń wyniosła 557 na kwotę 120 223,00 zł, z kolei w 2023 roku kształtowała się na poziomie 598 świadczeń na kwotę 129 072,00 zł. W omawianym okresie liczba przyznanych świadczeń oraz ich kwota uległa wzrostowi.

Tabela 13. Zasiłek pielęgnacyjny dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba świadczeń	494	557	598
Kwota świadczeń [zł]	106 625,00	120 223,00	129 072,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności od 2021 roku ulegała wahaniom. W 2021 roku przyznano 782 świadczenia, w 2022 roku – 822, natomiast w 2023 roku – 819. Kwota przeznaczana na ten cel w analizowanych latach wykazywała podobne tendencje.

Tabela 14. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba świadczeń	782	822	819
Kwota świadczeń [zł]	168 787,00	177 420,00	176 773,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

W 2021 roku przyznano 995 świadczeń dla osób z niepełnosprawnością powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, w 2022 roku było ich 989, natomiast w 2023 roku – 976. Na przestrzeni analizowanych lat obserwowany jest spadek zarówno w zakresie liczby przyznanych zasiłków z tego tytułu, jak i kwoty przeznaczanej na ten cel.

Tabela 15. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba świadczeń	995	989	976
Kwota świadczeń [zł]	214 761,00	213 466,00	210 660,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. W analizowanych latach liczba świadczeniobiorców przyjmowała tendencje spadkowe – w 2023 roku odnotowano spadek na poziomie 86,7% względem roku bazowego (2021). Podobne tendencje zaobserwowane w zakresie kwoty przeznaczanej na ten cel – w 2023 roku przyjęła ona najniższą wartość równą 6 200,00 zł.

Tabela 16. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba świadczeń	75	41	10
Kwota świadczeń [zł]	46 500,00	24 860,00	6 200,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Zadaniem gmin, które jest realizowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej, jest również świadczenie usług opiekuńczych osobom chorym, samotnym oraz osobom z niepełnosprawnościami. Usługi świadczone są w celu zapewnienia wsparcia i umożliwienia funkcjonowania osobom, które z powodu wieku, choroby,

niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy innych osób, a które są tej pomocy pozbawione, by jak najdłużej pozostawały w swym środowisku zamieszkania. W 2023 roku tą formą pomocy objęto 5 osób. W porównaniu do 2021 roku, liczba ta zmniejszyła się o 37,5%. Jednocześnie w latach 2021-2023 żaden mieszkaniec Miasta i Gminy Szlichtyngowa nie korzystał ze specjalistycznych usług opiekuńczych.

Tabela 17. Liczba świadczeniobiorców usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Usługi opiekuńcze	8	7	5
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

W latach 2021-2023 roku na terenie Gminy nie realizowano programu Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej, którego celem jest poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie im wsparcia asystenta osobistego w codziennym funkcjonowaniu¹¹. Program finansowany jest z Funduszu Solidarnościowego.

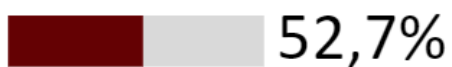
Innym przykładem działań realizowanych ze środków Funduszu Solidarnościowego jest Program „Opieka Wytchnieniowa”. Jego głównym celem jest odciążenie opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie im czasowego zastępstwa w sprawowaniu codziennej opieki. W 2023 roku pomoc z tego tytułu otrzymały 2 rodziny z terenu Gminy. Jedna osoba z niepełnosprawnościami została umieszczona w ośrodku zapewniającym całodobową opiekę przez 14 dni, natomiast drugi opiekun dziecka z niepełnosprawnością mógł skorzystać z opieki w formie pobytu dziennego¹².

¹¹ Gmina przystąpiła do Programu w 2025 roku

¹² Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej za 2023 rok

Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego w 2024 roku:

DOROŚLI MIESZKAŃCY

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których niewystarczające środki do życia stanowią najważniejszy problem osób z niepełnosprawnościami w Gminie.

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę stanowi najważniejszy problem osób z niepełnosprawnościami w Gminie.

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których brak ofert pracy stanowi najważniejszy problem osób z niepełnosprawnościami w Gminie.

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których infrastruktura techniczna na terenie Gminy jest w niewielkim stopniu dostosowana do osób z niepełnosprawnościami.

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=93

Zdrowie psychiczne

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny” głównie w celu odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian¹³.

¹³ www.psychiatriapolska.pl

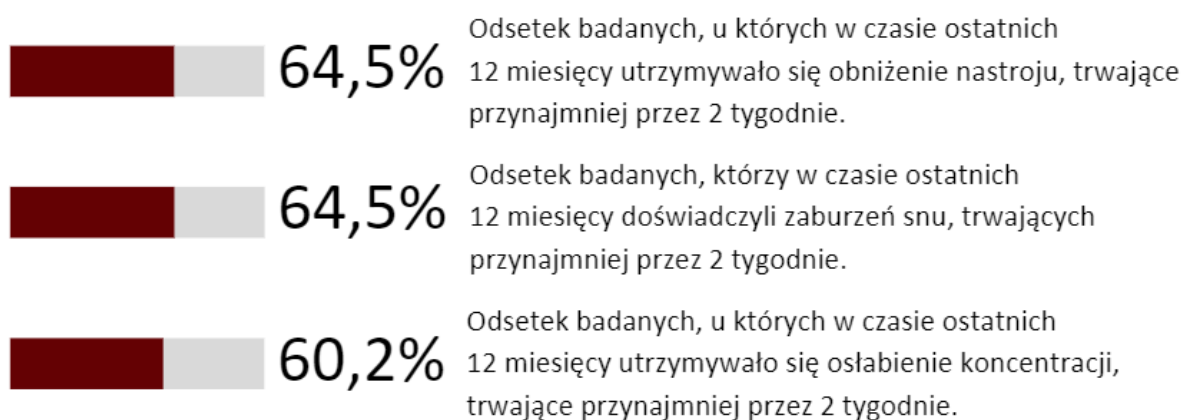
Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim inne problemy społeczne.

Na terenie Miasta i Gminy Szlichtyngowa nie funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy ani inna placówka ukierunkowana bezpośrednio na wsparcie osób zmagających się z problemami natury psychicznej.

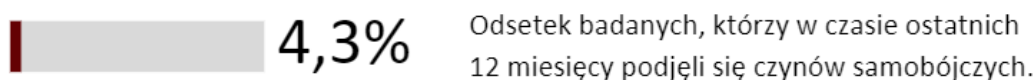
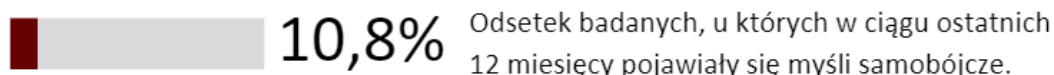
Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Gminę należy organizacja i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi te przeznaczone są dla osób dorosłych, wykazujących zaburzenia wymienione w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego: chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychotyczne), upośledzonych umysłowo, osób wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym, a w wyjątkowych przypadkach dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi. Na przestrzeni analizowanych lat żaden mieszkaniec Miasta i Gminy Szlichtyngowa nie korzystał z powyższych usług¹⁴.

Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego w 2024 roku:

DOROŚLI MIESZKAŃCY

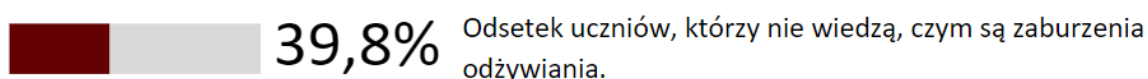
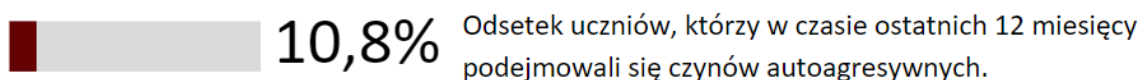
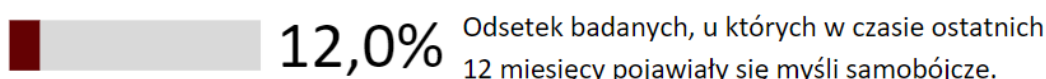
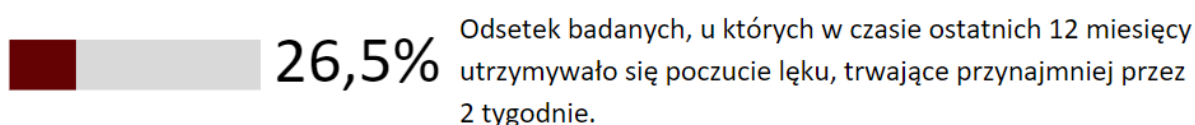
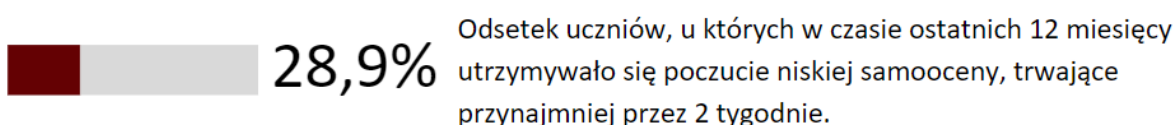
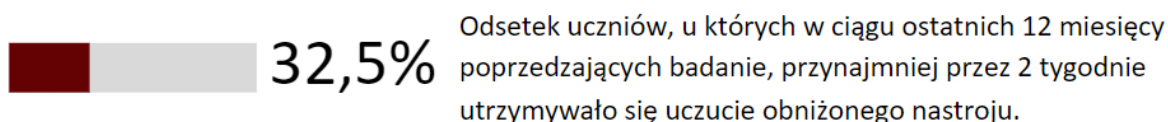

¹⁴ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=93

UCZNIOWIE

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=83

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

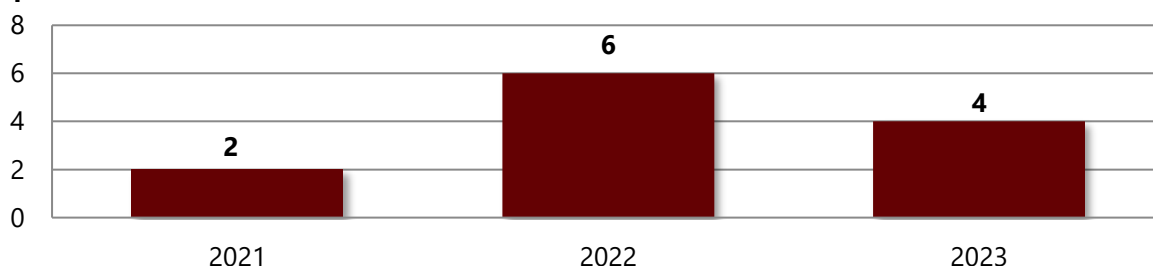
Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę, jako że spełnia trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem, a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Trzecim wskaźnikiem choroby są zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny¹⁵.

¹⁵ Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.

Działaniami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadania przez nią podejmowane wynikają między innymi z *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii*.

W 2023 roku z pomocy MGOPS w Szlichtyngowej z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystały 4 rodziny, w 2022 roku było ich 6, z kolei w 2021 roku – 2. W omawianym okresie rodziny z terenu Gminy nie korzystały z pomocy społecznej z powodu narkomanii.

Wykres 14. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Alkoholizm w 2023 roku znajdował się na szóstym miejscu wśród powodów udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej. W tym samym roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 134, a więc rodziny borykające się z problemem alkoholizmu stanowiły **3,0%** ogółu. Na przestrzeni lat 2021-2023 udział rodzin korzystających z pomocy z tego powodu w ogóle rodzin objętych pomocą MGOPS ulegał wahaniom, gdyż w 2021 roku było to 1,3%, natomiast w 2022 roku – 4,1%.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają działania podejmowane przez **Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, w ramach przysługujących jej uprawnień. W 2023 roku Komisja liczyła 5 członków. W 2023 roku GKPRPA odbyła 5 posiedzeń¹⁶.

¹⁶ Raport z wykonania i efektów realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2023 rok

W 2023 roku członkowie GKPRPA przeprowadzili rozmowy z 13 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz 3 członkami rodzin osób uzależnionych. W 2022 roku było to 9 osób z problemem alkoholowym oraz 1 członek rodzin, natomiast w 2021 11 osób z problemem alkoholowym oraz 2 członków ich rodzin. W każdym z analizowanych lat wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego – liczba wniosków spadła na przestrzeni lat i ostatecznie w 2023 roku wyniosła 7. Szczegółowe dane dotyczące działań Komisji w latach 2021-2023 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 18. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	11	9	13
Liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	2	1	3
Liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	9	7	7

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok oraz Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

Na przestrzeni lat 2021-2023 na terenie Miasta i Gminy Szlichtyngowa funkcjonował Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, którego zadaniem byłoby wsparcie osób w kryzysach. W 2023 roku Punkt czynny był średnio przez 16 godzin w miesiącu, a dyżury w nim pełnił psycholog. W tym samym roku z pomocy punktu skorzystało 49 osób z problemem alkoholowym, którym udzielono 240 porad oraz 20 członków rodzin osób z problemem alkoholowym, którym udzielono 74 porad. Na przestrzeni analizowanych lat odnotowano spadek liczby osób z problemem alkoholowym korzystających z porad oraz wahania w zakresie liczby dorosłych członków ich rodzin objętych tą formą wsparcia.

Tabela 19. Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia udzielanego w PIK w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób z problemem alkoholowym	55	51	49
• Liczba udzielonych im porad	233	229	240
Liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym	18	17	20
• Liczba udzielonych im porad	74	71	74

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok oraz Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

Na terenie Gminy nie działa żadna samopomocowa grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym¹⁷.

W latach 2021-2023 na terenie Miasta i Gminy Szlichtyngowa realizowano programy rekomendowane w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii (obecnie Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom), Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii. W 2023 roku w programie z obszaru profilaktyki uniwersalnej skierowanych do dzieci i młodzieży pn. Archipelag Skarbów, wzięło udział 69 uczniów, 17 nauczycieli/ wychowawców oraz 2 rodziców. Dla porównania w latach poprzednich było to 63 uczniów i 18 nauczycieli w roku 2021, a także 77 uczniów, 9 nauczycieli oraz 4 rodziców w roku 2022. Prowadzono również działania profilaktyczne, niebędące ustrukturyzowanymi programami.

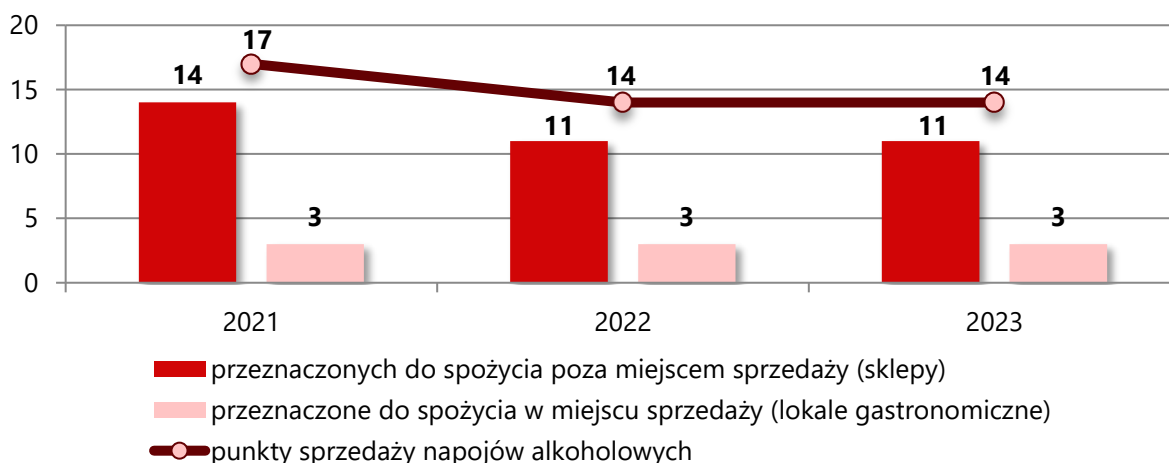
Ponadto w 2023 przy współpracy ze Stowarzyszeniem Producentów i Dziennikarzy Radiowych w Poznaniu realizowano kampanię społeczną pn. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”.

W latach 2021-2023 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy uległa niewielkiemu spadkowi – w latach 2022-2023 roku na jej terenie znajdowało się łącznie 14 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 11 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 3 przeznaczone

¹⁷ Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023 rok

do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne), natomiast w 2021 roku liczba sklepów była wyższa o 3.

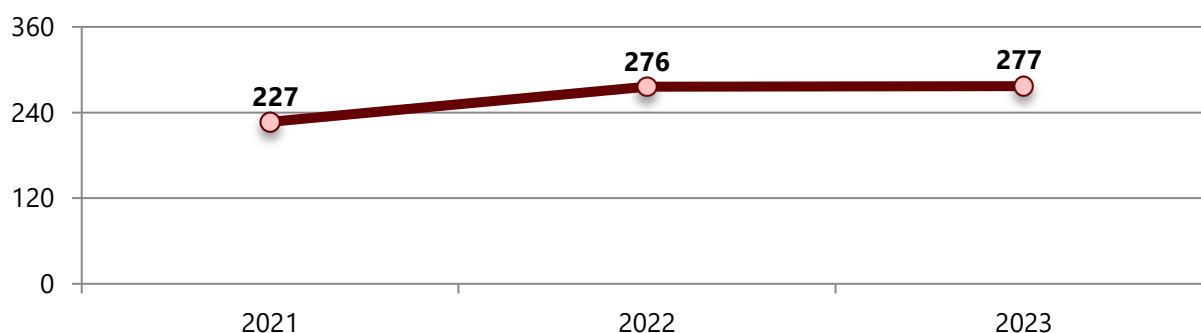
Wykres 15. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Mieście i Gminie Szlichtyngowa na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok oraz Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

Kolejną analizowaną kwestią dotyczącą rynku napojów alkoholowych jest liczba dorosłych mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Mieście i Gminie Szlichtyngowa. W 2023 roku w porównaniu do 2021 roku liczba ta wzrosła z 227 osób na 1 punkt sprzedaży alkoholu do 277 osób, co świadczy o poprawiającej się sytuacji Gminy w zakresie polityki antyalkoholowej, jako iż dostępność mieszkańców do tego rodzaju napojów została ograniczona.

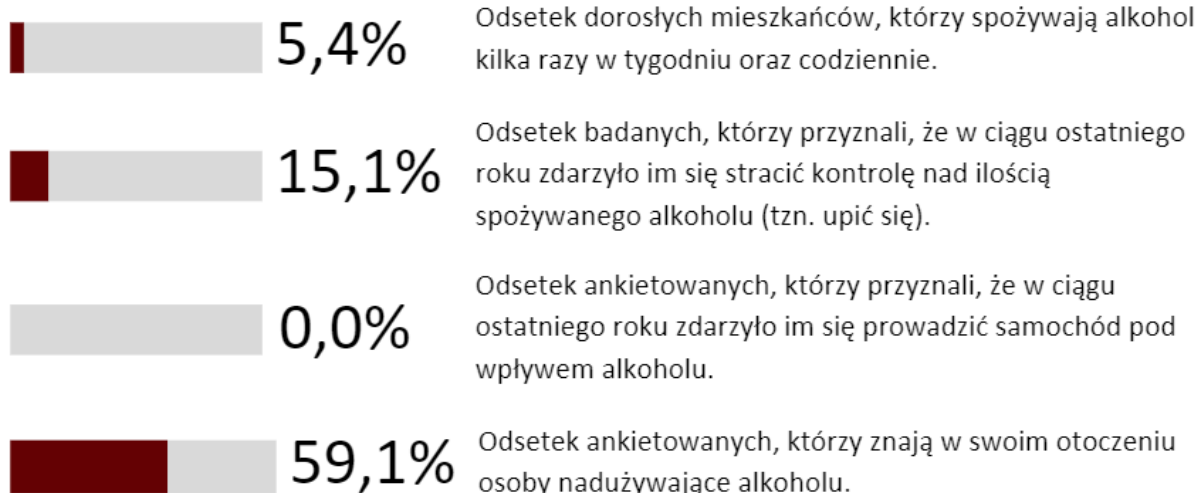
Wykres 16. Liczba dorosłych mieszkańców Miasta i Gminy Szlichtyngowa przypadająca na 1 punkt sprzedaży alkoholu na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS, Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok oraz Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

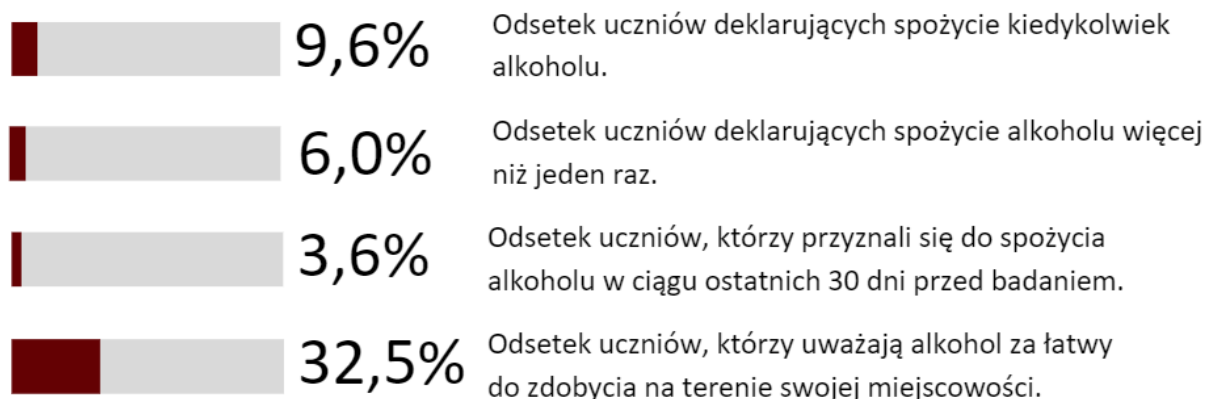
Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego w 2024 roku:

DOROŚLI MIESZKAŃCY (ALKOHOL)

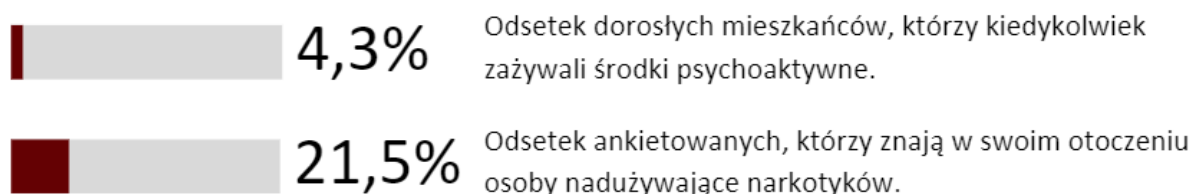
* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=93

UCZNIOWIE (ALKOHOL)

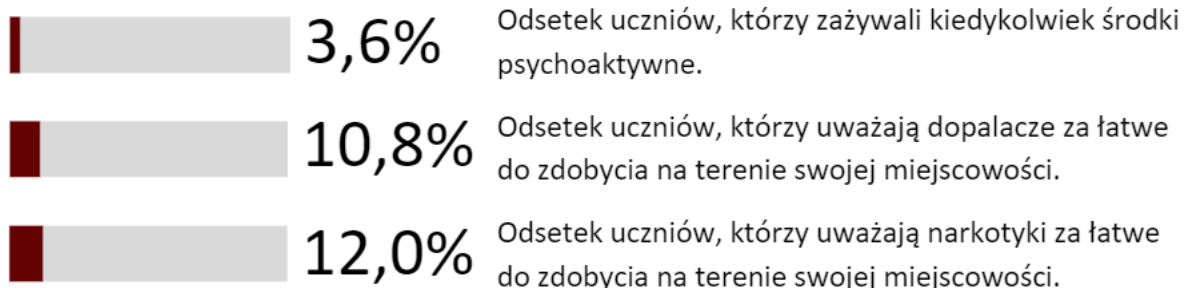
* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=83

DOROŚLI MIESZKAŃCY (ŚRODKI PSYCHOAKTYWNE INNE NIŻ ALKOHOL)

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=93

UCZNIOWIE (ŚRODKI PSYCHOAKTYWNE INNE NIŻ ALKOHOL)

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=83

Przeciwdziałanie przemocy domowej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie osoby jej doznającej. Definicja przemocy domowej wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej mówi, że za przemoc domową uważa się *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

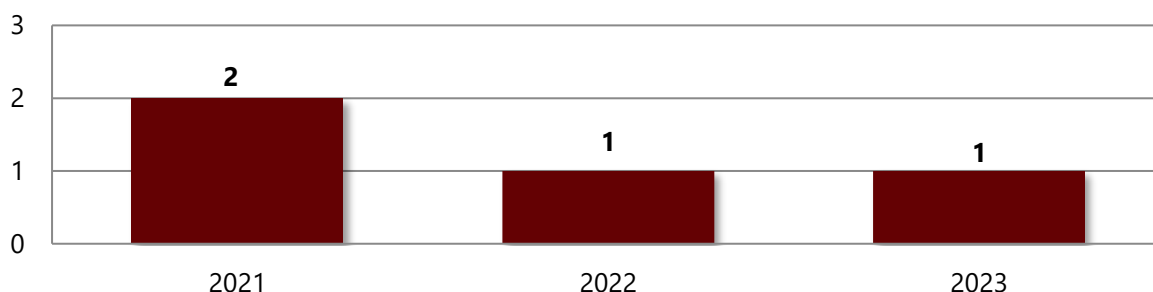
- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy konieczne jest podejmowanie interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości

wdrożenia czynności prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w Gminie zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej**. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej, Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szlichtyngowej, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, funkcjonariusze Policji, a także placówki oświaty oraz ochrony zdrowia z terenu Gminy. Celem funkcjonowania Zespołu jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy domowej. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

W latach 2021-2023 liczba rodzin korzystających z pomocy MGOPS z powodu przemocy domowej uległa nieznacznemu spadkowi – w 2021 roku odnotowano 2 podobne przypadki, natomiast w latach 2022-2023 po 1.

Wykres 17. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Jedną z analizowanych kwestii są dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych (wcześniej były to grupy robocze). Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba posiedzeń Zespołu uległa zwiększeniu – w 2021 roku odbyło się 5 spotkań w skali roku, w 2022 roku – 6, a w roku 2023 – 7 posiedzeń. W celu bezpośredniej pracy z rodzinami, w których dochodzi do zachowań przemocowych, w ramach Zespołu powoływane były grupy diagnostyczno-pomocowe. W ciągu omawianych lat liczba powołanych grup uległa spadkowi, z kolei w przypadku liczby ich spotkań odnotowano wahania, co obrazuje kolejna tabela.

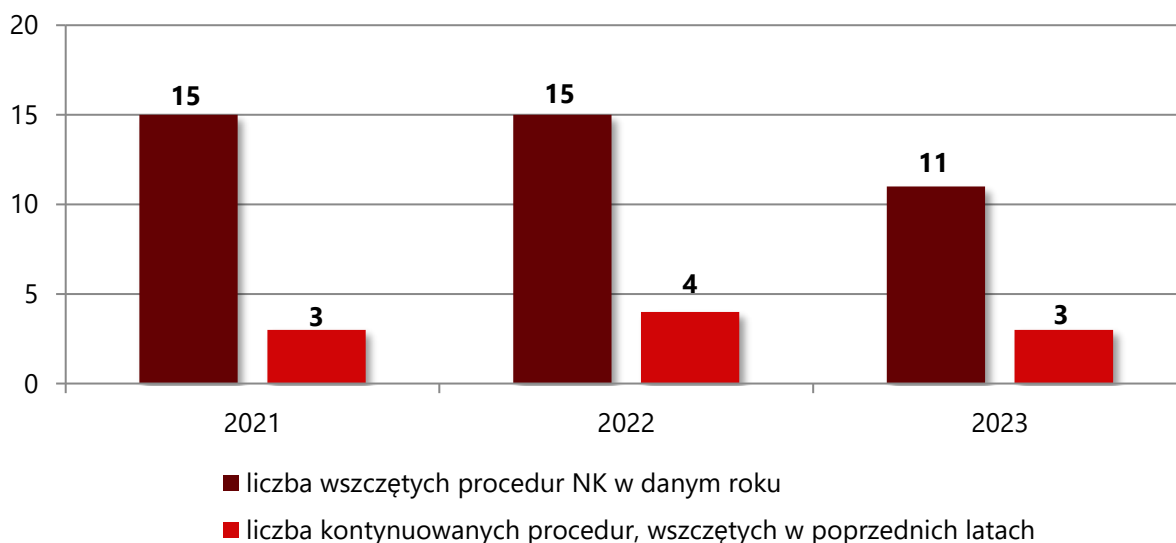
Tabela 20. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	5	6	7
Liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych	5	1	1
Liczba spotkań grup roboczych diagnostyczno-pomocowych	30	49	30

Źródło: Sprawozdanie z działalności ZI ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Szlichtyngowej za 2023 rok oraz Sprawozdanie z działalności ZI ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2021 i 2022 rok

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą domową odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby nią dotkniętej ani osoby stosującej przemoc domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.

Na przestrzeni lat 2021-2023 dostrzec można niewielki spadek liczby wszczętych procedur „Niebieskie Karty” – w 2021 i 2022 roku było to po 15 NK, natomiast w 2023 roku – 11. W 2022 roku kontynuowano 4 procedury z poprzednich lat, natomiast w 2021 i 2023 roku było ich po 3. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejny wykres.

Wykres 18. Liczba wszczętych i kontynuowanych procedur NK na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Sprawozdanie z działalności ZI ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Szlichtyngowej za 2023 rok oraz Sprawozdanie z działalności ZI ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2021 i 2022 rok

W 2023 roku liczba osób doświadczających przemocy, które zostały objęte działaniami w ramach procedury NK wyniosła 32, w tym po 12 kobiet i dzieci oraz 8 mężczyzn. Na przestrzeni analizowanych lat odnotowano wahania, gdyż w 2021 roku było to 32 mieszkańców, a w 2022 – 15 osób. Szczegółowe informacje znajdują się w kolejnej tabeli.

Tabela 21. Dane statystyczne dotyczące liczby osób doświadczających przemocy, które zostały objęte działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób doświadczających przemocy, objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”	32	15	32
Liczba kobiet	14	7	12
Liczba mężczyzn	5	7	8
Liczba dzieci	13	1	12

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2021, 2022 i 2023 rok

W przypadku liczby osób stosujących przemoc objętych działaniami w ramach procedury NK zauważyć można spadek na przełomie ostatnich dwóch lat – w 2022 było to 15 osób, a w 2023 – 11. Każdorazowo to mężczyźni stanowili większość osób stosujących przemoc.

Tabela 22. Dane statystyczne dotyczące liczby osób stosujących przemoc, które zostały objęte działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób stosujących przemoc, objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”	b.d.	15	11
Liczba kobiet	b.d.	3	1
Liczba mężczyzn	b.d.	12	10

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2021, 2022 i 2023 rok

Na przestrzeni analizowanych lat dostrzec można nieznaczne wahania w zakresie liczby zakończonych procedur NK. W 2023 roku zakończono 11, w tym 7 z powodu braku zasadności podejmowania działań oraz 4 z uwagi na ustanie przemocy. W 2022 roku zakończono 12 procedur, natomiast w 2021 roku – 10. Szczegółowe informacje dotyczące powodów zakończenia procedur przedstawia kolejna tabela.

Tabela 23. Liczba zakończonych procedur NK w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba zakończonych procedur ogółem, w tym:	10	12	11
z powodu ustania przemocy	9	10	4
z powodu braku zasadności podejmowanych działań	1	2	7

Źródło: Sprawozdanie z działalności ZI ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Szlichtyngowej za 2023 rok oraz Sprawozdanie z działalności ZI ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2021 i 2022 rok

Mieszkańcy mogą uzyskać specjalistyczną pomoc i wsparcie w przypadku doświadczania przemocy domowej w ramach działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego. W 2023 roku z tej formy wsparcia skorzystało 14 osób doznających przemocy, którym udzielono 33 porad oraz 1 osoba ją stosująca, której udzielono 10 porad. Na przestrzeni analizowanych lat dostrzegalne są znaczne wahania zarówno w zakresie liczby osób doznających przemocy, jak i stosujących przemoc domową.

Tabela 24. Liczba osób oraz udzielonych im porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób doznających przemocy	13	11	14
Liczba udzielonych porad osobom doznającym przemocy	31	30	33
Liczba osób stosujących przemoc	2	2	1
Liczba udzielonych porad osobom stosującym przemoc	9	7	10

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok oraz Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

Na terenie Miasta i Gminy Szlichtyngowa nie funkcjonuje żadna grupa wsparcia dla dorosłych osób dotkniętych problemem przemocy¹⁸.

Działalność z zakresu przeciwdziałania występowaniu przemocy domowej jest prowadzona także przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Jednym z zadań jest motywowanie sprawców przemocy do udziału w oddziaływaniach edukacyjno-korekcyjnych dla osób stosujących przemoc, a także motywowanie dorosłych osób doznających przemocy do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy. W latach 2021-2023 liczba osób stosujących przemoc, z którymi kontaktowali się członkowie GKPRPA nieznacznie spadła, z kolei w przypadku osób jej doznających odnotowano niewielki wzrost. W 2021 roku nie zaobserwowano żadnego przypadku kontaktu członków GKPRPA ze świadkami przemocy domowej, w 2022 roku przeprowadzono rozmowy z 1 świadkiem przemocy, a w ostatnim roku poddany analizie z 3 takimi osobami. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejna tabela.

¹⁸Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023 rok

Tabela 25. Liczba osób stosujących lub doznających przemocy oraz świadków przemocy, z którymi kontaktowali się członkowie GKPRPA w latach 2021-2023

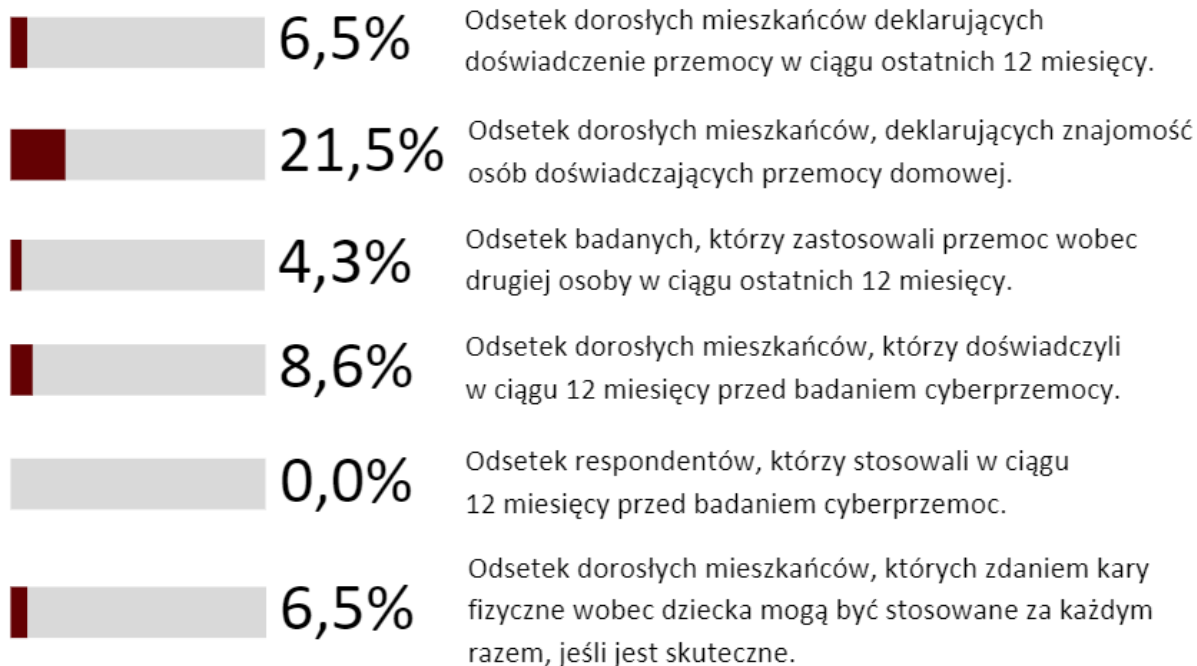
Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Doznający przemocy	2	2	3
Stosujący przemoc	2	2	1
Świadkowie przemocy	0	1	3

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok oraz Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

Ponadto w MGOPS w Szlichtyngowej funkcjonuje telefon informacyjny, który zapewnia mieszkańcom Gminy możliwość uzyskania specjalistycznej pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i uzależnień.

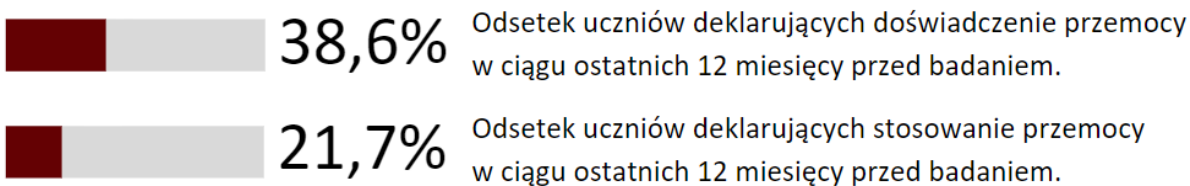
Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego w 2024 roku:

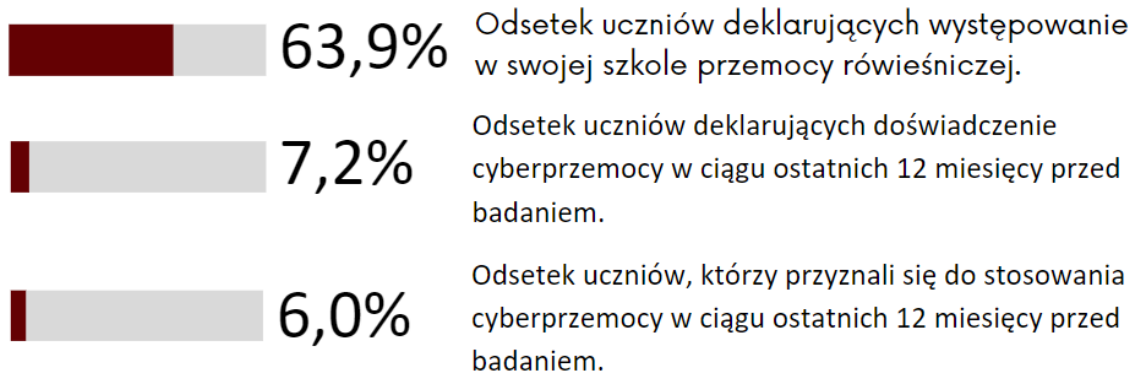
DOROŚLI MIESZKAŃCY

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=93

UCZNIOWIE

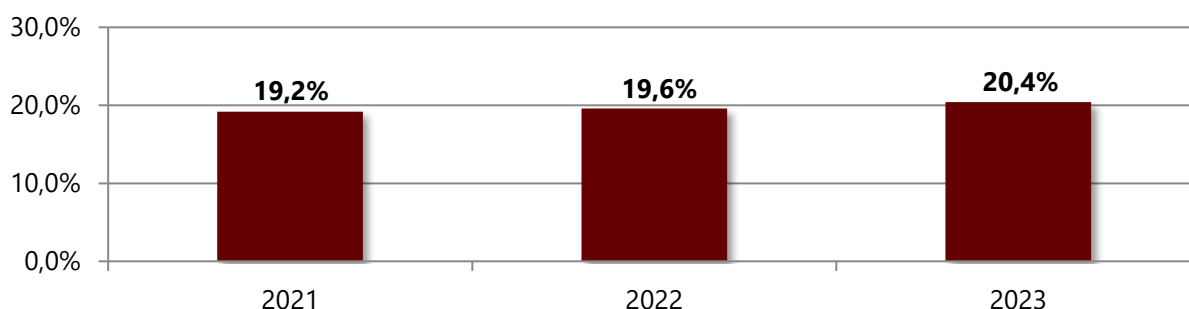
* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=83

Aktywność i integracja społeczna seniorów

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

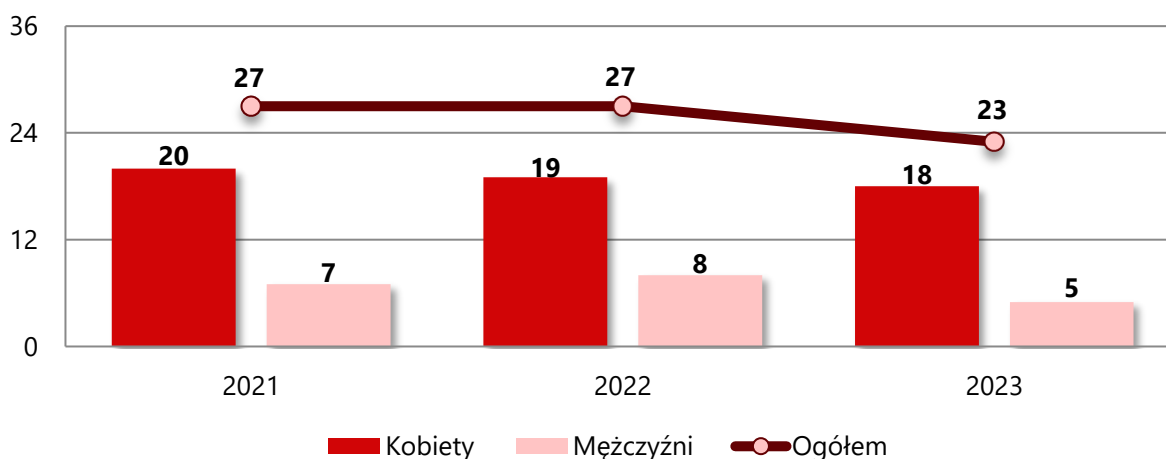
Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem Gminy.

Na przestrzeni ostatnich lat możemy zauważyć wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów. W Mieście i Gminie Szlichtyngowa odsetek osób będących w wieku poprodukcyjnym w 2023 roku wyniósł 20,4%, co oznacza wzrost w stosunku do roku 2021 o 1,2 pp. oraz o 0,8 pp. względem 2022 roku.

Wykres 19. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w Mieście i Gminie Szlichtyngowa na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej wyniosła w 2023 roku 23. Większość stanowiły kobiety – 18 osób. Na przestrzeni lat 2021-2023 dostrzec można spadek w zakresie liczby korzystających z pomocy społecznej mieszkańców Gminy, będących w wieku poprodukcyjnym, niemniej jednak każdorazowo to kobiety stanowiły dominującą grupę. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejny wykres.

Wykres 20. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Osoba, która ukończyła 75 rok życia, jest uprawniona do zasiłku pielęgnacyjnego bez potrzeby weryfikowania jej stanu zdrowia w drodze badania lekarza orzecznika ZUS, jak ma to miejsce wobec pozostałej grupy uprawnionych. W latach 2021-2023 zarówno liczba przyznanych świadczeń z tego tytułu, jak i kwota przeznaczana na ten cel odnotowały tendencje wzrostowe.

Tabela 26. Liczba świadczeń przyznanych w ramach zasiłku pielęgnacyjnego osobie, która ukończyła 75 lat w Mieście i Gminie Szlichtyngowa w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba świadczeń	12	17	42
Kwota świadczeń [zł]	2 590,00	3 669,00	9 065,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Kluczowym zasobem w zakresie wsparcia seniorów są domy pomocy społecznej, świadczące usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności i nie są zdolne do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w Domu jest zadaniem własnym Gminy o charakterze obowiązkowym. Opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70,0% swojego dochodu. Jeżeli nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą małżonkowie, zstępni przed wstępnymi, a w przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300% kryterium dochodowego, koszty ponosi Gmina. Liczbę osób przebywających w nich w analizowanym okresie oraz przeznaczone na to środki, prezentuje kolejna tabela. W latach 2021-2023 liczba mieszkańców, za których pobyt w DPS poniosła odpłatność Gmina utrzymywała się na stosunkowo stałym poziomie – były to 3 osoby w 2021 roku oraz po 2 w latach 2022-2023. Przeznaczana na ten cel kwota świadczeń ulegała wahaniom, przyjmując w 2023 roku najwyższą wartość, równą 74 397,00 zł.

Tabela 27. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób przebywających w DPS	3	2	2
Kwota odpłatności za DPS [zł]	70 355,52	59 626,00	74 397,00

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej za 2021, 2022 i 2023 rok

Starzenie się społeczeństwa to jedno z kluczowych wyzwań współczesnych gmin, które wymaga odpowiedzi w postaci kompleksowych działań wspierających seniorów. Kluby seniora odgrywają w tym procesie niezwykle istotną rolę, stanowiąc przestrzeń do integracji społecznej, aktywizacji oraz rozwijania pasji osób starszych. Są one także

skutecznym narzędziem przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, poprawy jakości życia seniorów oraz wzmocnienia ich poczucia przynależności do lokalnej społeczności. Na terenie Gminy funkcjonuje Klub Senior+ w Szlichtyngowej, który od stycznia 2019 roku zrzesza 40 członków powyżej 60 roku życia. Ponadto działają również miejsca spotkań pn. Klub Senior w Jędrzychowicach i Starych Drzewcach, a od wiosny 2024 roku funkcjonuje miejsce spotkań Klub Senior w Zamysłowie.

Udzielanie wsparcia w codziennym życiu seniorów oraz integrowanie ich z lokalną społecznością realizowane jest w ramach programu „Korpus Wsparcia Seniorów”, dofinansowanego z Funduszu Solidarnościowego. W 2023 roku zrealizowano 2 moduły programu, przy czym w module I, nastawionym na zapewnieniu usług wsparcia osobom w wieku 65+, pomocą objęto 123 mieszkańców Gminy, z kolei w module II, którego celem było zwiększenie dostępu do opieki na odległość, zakupiono 20 opasek bezpieczeństwa wraz z systemem obsługi.

Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego w 2024 roku:

DOROŚLI MIESZKAŃCY

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których niewystarczające środki do życia stanowią najważniejszy problem osób starszych w Gminie.

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których problemy zdrowotne stanowią najważniejsze problemy osób starszych w Gminie.

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę stanowi najważniejszy problem osób starszych w Gminie.

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=93

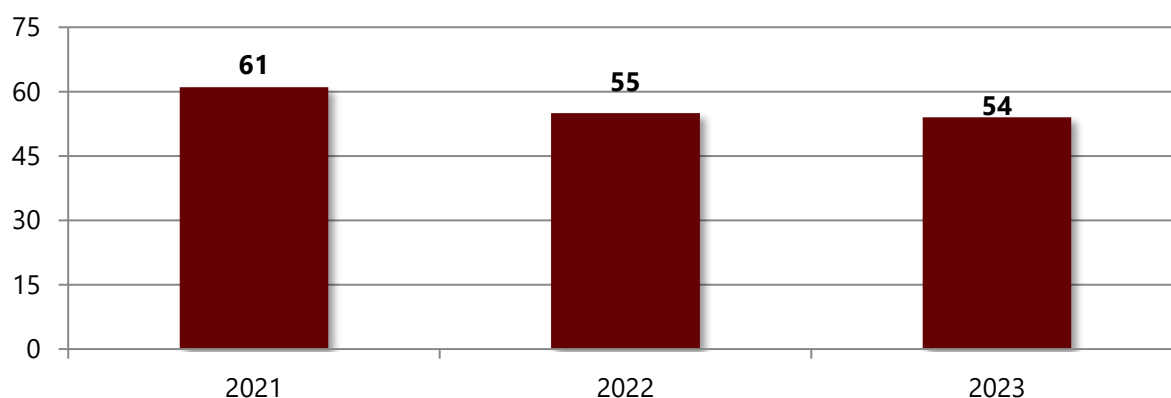
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej znajduje się bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy) jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk, takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość.

W 2023 roku liczba rodzin korzystających ze wsparcia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 54, co oznacza spadek o 11,5% względem roku 2021 oraz o 1,8% w stosunku do roku poprzedniego (2022). Szczegółowe dane przedstawia kolejny wykres.

Wykres 21. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2021-2023

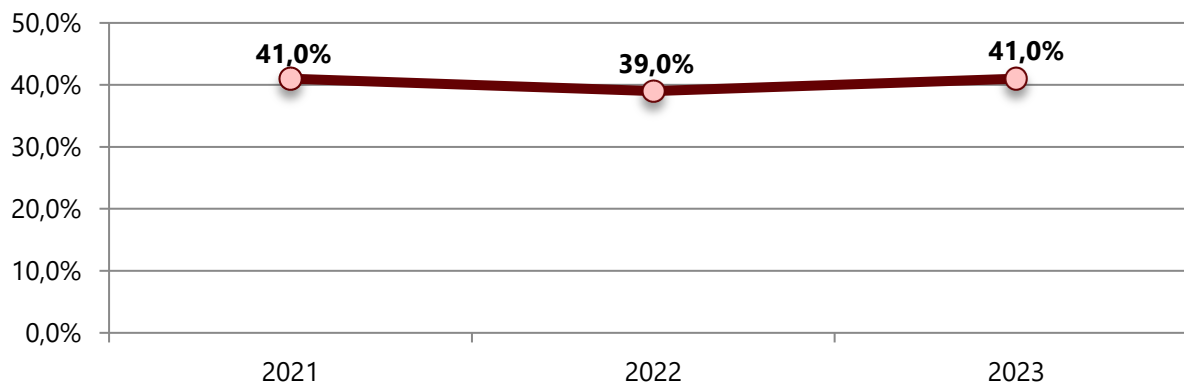

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Bezrobocie w 2023 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na trzecim miejscu. W tym samym roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 134, a więc rodziny borykające się z problemem bezrobocia stanowiły **40,3% ogółu**. Na przestrzeni lat 2021-2023 ich udział ulegał wahaniom, gdyż w 2021 roku było to 40,7%, natomiast w 2022 roku – 37,2%.

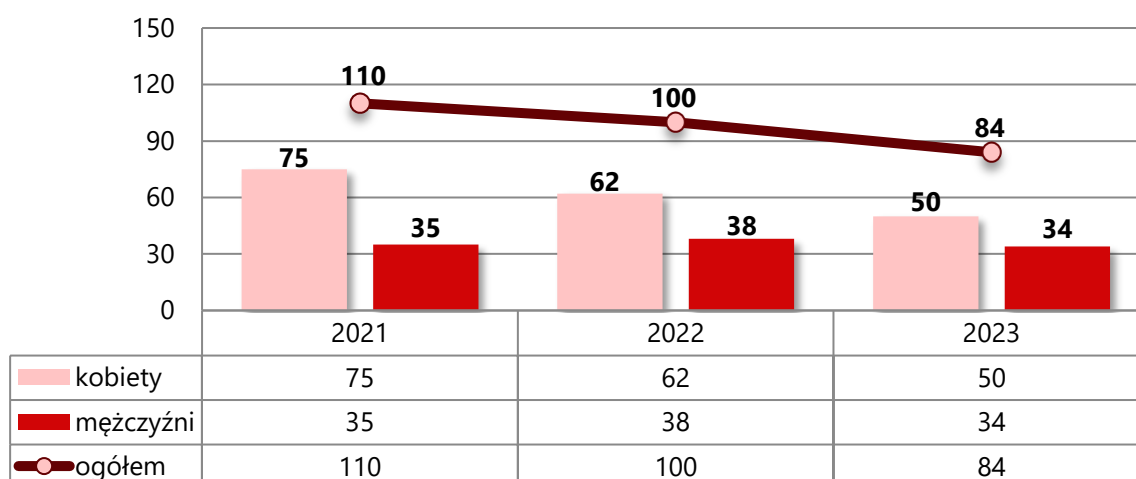
Na przestrzeni lat 2021-2023 dostrzegalne są niewielkie wahania w zakresie wartości wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Obliczany jest on jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. W latach 2021 i 2023 przyjął on wartość równą 41,0%, z kolei w 2022 roku osiągnął poziom 39,0%.

Wykres 22. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej w latach 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Na koniec 2023 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wschowie, zarejestrowanych było łącznie 84 mieszkańców Miasta i Gminy Szlichtyngowa. Oznacza to spadek względem 2021 roku na poziomie 23,6% oraz względem roku 2022 o 16,0%. Pod względem płci występują znaczne dysproporcje – pozostających bez pracy kobiet w 2023 roku było 50 (59,5% wszystkich bezrobotnych), natomiast mężczyzn – 34 (40,5%).

Wykres 23. Mieszkańcy Miasta i Gminy Szlichtyngowa zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową można zauważyć, że latach 2021-2023 nastąpiły wahania w każdej z analizowanych grup. W 2023 roku udział osób do 25 roku życia w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy wyniósł 16,7%, co oznacza wzrost względem roku bazowego (2021) o 0,3 pp. Odsetek mieszkańców do 30 roku życia spadł w tym samym czasie o 0,6 pp., podobne tendencje przyjmował udział mieszkańców powyżej 50 roku życia zarejestrowanych w PUP, gdzie odnotowano spadek o 3,2 pp. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców Miasta i Gminy Szlichtyngowa w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2021-2023

Kategoria wiekowa	31 grudnia 2021		31 grudnia 2022		31 grudnia 2023	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
do 25 roku życia	18	16,4	15	15,0	14	16,7
do 30 roku życia	36	32,7	35	35,0	27	32,1
powyżej 50 roku życia	35	31,8	27	27,0	24	28,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia mamy do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Jest to zjawisko niekorzystne z punktu

widzenia rynku pracy, ponieważ najczęściej świadczy o tym, że bezrobotny nie ma zamiaru czy możliwości podjęcia zatrudnienia bądź uzyskuje dochody z nielegalnych źródeł. Kolejna tabela przedstawia liczbę długotrwale bezrobotnych mieszkańców Miasta i Gminy Szlichtyngowa oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy, w porównaniu do danych z całego powiatu wschowskiego. W przypadku Gminy dostrzegalne są wahania liczby osób długotrwale bezrobotnych. W powiecie wschowskim ich liczba systematycznie maleje, a udział osób długotrwale bezrobotnych wyniósł w 2023 roku 47,1%, co oznacza, że sytuacja w Gminie była znacznie mniej korzystna.

Tabela 29. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców Miasta i Gminy Szlichtyngowa oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu wschowskiego na przestrzeni lat 2021-2023

Wyszczególnienie		2021	2022	2023
Gmina	Liczba osób	65	54	49
	Udział (%)	59,1	54,0	58,3
Powiat	Liczba osób	583	465	448
	Udział (%)	56,1	49,7	47,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego w 2024 roku:

DOROŚLI MIESZKAŃCY

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których bezrobocie stanowi jeden z największych problemów na terenie Gminy.

Odsetek ankietowanych, którzy wśród największych trudności napotykanym przez osoby bezrobotne, wskazali niewystarczającą liczbę miejsc pracy w Gminie.

Odsetek ankietowanych, którzy wśród największych trudności napotykanym przez osoby bezrobotne wskazali brak ofert pracy dostosowanych do kompetencji i kwalifikacji zawodowych mieszkańców.

Odsetek ankietowanych, którzy wśród największych trudności napotykanym przez osoby bezrobotne wskazali niewystarczającą liczbę kursów, staży, szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe.

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=93

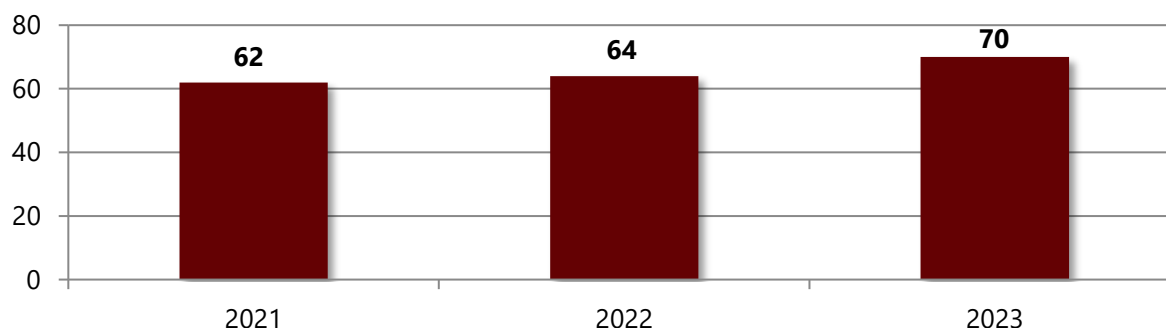
Wsparcie osób z problemem ubóstwa

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawnione były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

Dane źródłowe pokazują, że ogólna liczba rodzin zamieszkujących Miasto i Gminę, którym zostały udzielone pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2021-2023 uległa wzrostowi. W 2021 roku z tego powodu z pomocy korzystały 62 rodziny, w 2022 roku – 64 rodziny, z kolei w 2023 roku – 70.

Wykres 24. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Ubóstwo w 2023 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na pierwszym miejscu. W tym samym roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 134, a więc rodziny borykające się z problemem ubóstwa stanowiły **52,2% ogółu**. Na przestrzeni lat 2021-2023 ich udział uległ wzrostowi, gdyż w 2021 roku było to 41,3%, natomiast w 2022 roku – 43,2%.

W 2023 roku zasiłki stałe pobierało 19 osób, zasiłek okresowy – 59 osób, a zasiłek celowy – 114 osób. Na przestrzeni analizowanych lat liczba świadczeniobiorców zasiłku stałego utrzymywała się na stosunkowo stałym poziomie, natomiast w przypadku zasiłku okresowego i celowego liczba osób otrzymujących świadczenie uległa zmniejszeniu. Szczegółowe informacje w tym zakresie znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 30. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2021-2023

Rodzaj zasiłku	2021		2022		2023	
	Liczba osób	Kwota świadczeń [zł]	Liczba osób	Kwota świadczeń [zł]	Liczba osób	Kwota świadczeń [zł]
Zasiłek stały	18	115 485	20	135 959	19	114 420
Zasiłek okresowy	65	144 182	61	137 255	59	160 934
Zasiłek celowy	127	221 362	116	172 730	114	212 061

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 i 2023 rok

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”, którego celem jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i osób z niepełnosprawnością. Przedstawiona poniżej analiza dotyczy osób pobierających świadczenie pieniężne oraz dzieci z terenu Gminy, które korzystały ze świadczeń niepieniężnych w formie posiłku. W 2023 roku świadczenie pieniężne w ramach tego Programu przyznane zostało 108 osobom, natomiast niepieniężne w formie posiłku – 76 mieszkańcom. W ciągu analizowanych lat liczba osób otrzymujących świadczenia pieniężne ulegała wahaniom, natomiast w przypadku świadczeń niepieniężnych odnotowano spadek.

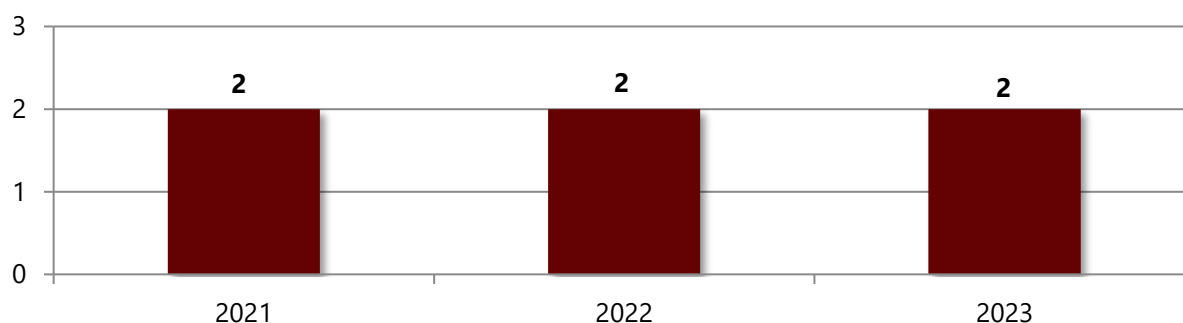
Tabela 31. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Świadczenie pieniężne	118	105	108
Świadczenie niepieniężne	82	76	76

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 i 2023 rok

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa, jak i jego skutkiem. W latach 2021-2023 liczba ludności korzystającej z pomocy i wsparcia MGOPS z powodu bezdomności utrzymywała się na stałym, niskim poziomie i wynosiła po 2 osoby.

Wykres 25. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2021-2023

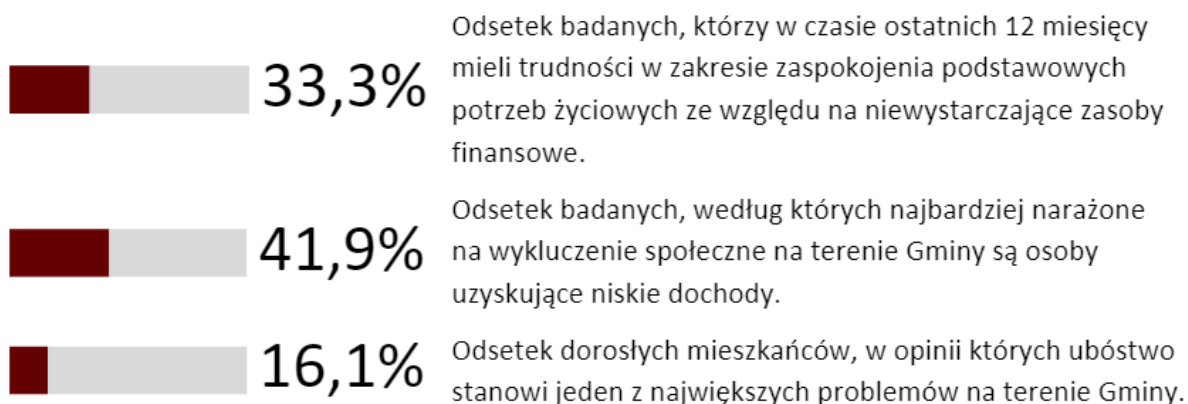

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Ponadto Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej w okresie od stycznia do grudnia 2023 roku realizował Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Z pomocy z tego tytułu w 2023 roku skorzystało 116 rodzin¹⁹. MGOPS w Szlichtyngowej współpracował również z Bankiem Żywności w Gorzowie Wielkopolskim oraz ze Stowarzyszeniem Leszczyński Bank Żywności.

Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego w 2024 roku:

DOROŚLI MIESZKAŃCY

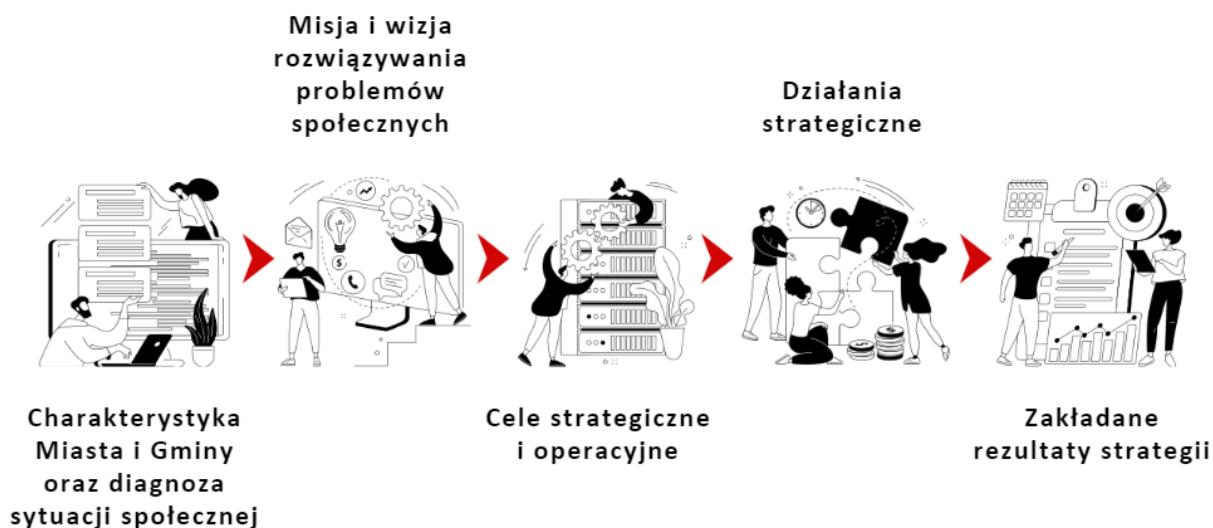
* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=93

¹⁹ Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej za 2021, 2022 i 2023 rok

CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Część programowa Strategii składa się z następujących elementów: misji i wizji rozwiązywania problemów społecznych, celów strategicznych i operacyjnych, zaplanowanych do realizacji działań, zakładanych rezultatów Strategii, sposobów aktualizacji, monitorowania i ewaluacji, ram finansowych oraz przepisów dotyczących wdrażania. Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz jest diagnoza sytuacji społecznej, będąca skutecznym narzędziem oceny uwarunkowań strategicznych. Przeprowadzona analiza przyniosła informacje niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych.

Rysunek 5. Elementy procesu planowania strategicznego

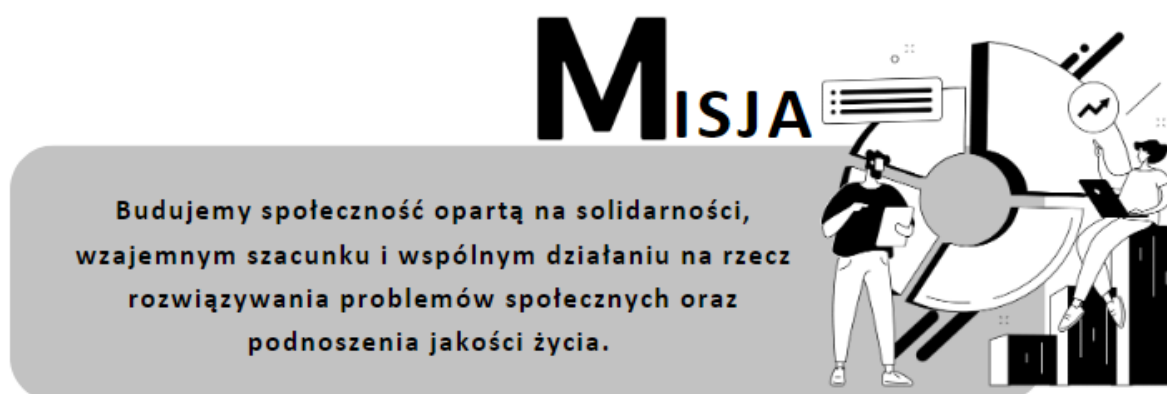

Źródło: Opracowanie własne

Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych

Wizja Strategii służy do opisu obrazu Gminy w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia stan, który chcemy uzyskać w najbardziej korzystnych warunkach rozwoju. Wyznacza ona określony punkt orientacyjny.

Wizja rozwiązywania problemów społecznych na terenie Miasta i Gminy Szlichtyngowa została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów problemowych w części diagnostycznej. Sformułowanie wizji pozwala na zdefiniowanie **misji**, czyli ogólnego celu, który pokazuje kierunek, w którym Gmina zmierza.

Kierunki rozwiązywania problemów społecznych

W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano cele strategiczne, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Dla każdego z celów strategicznych, wyznaczono cele operacyjne, przy których zaprezentowane zostały planowane zadania (kierunki działań). Przyczynią się one do realizacji celów strategicznych. Określone zostały także podmioty odpowiedzialne i współpracujące, wskaźniki realizacji zadań, zakładane rezultaty oraz źródła finansowania.

I. Utworzenie kompleksowego systemu wsparcia dla rodzin, zapewniającego możliwość rozwoju i prawidłowego funkcjonowania.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
I.I. Wzmacnianie kompetencji rodzicielskich oraz świadczenie wsparcia rodzinom borykającym się z problemami społecznymi.				
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy asystenta rodziny	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	MGOPS	Budżet Gminy
Inicjowanie działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających na terenie Gminy	Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze dzięki pomocy rodziny wspierającej	Liczba podjętych działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających	MGOPS, UMiG, NGO	Budżet Gminy
Inicjowanie prowadzenia usług społecznych w zakresie wsparcia rodzin (np. warsztaty rodzicielskie, wsparcie psychologiczne, terapia rodzinna)	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców z terenu Gminy	Liczba rodziców korzystających z usług społecznych	UMiG, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa
	Podniesienie jakości życia rodzin	Liczba świadczonych form usług społecznych		

Zabezpieczenie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	Poprawa sytuacji dzieci znajdujących się w pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	MGOPS, PCPR	Budżet Gminy
Rozpowszechnianie informacji dla rodzin na temat możliwości skorzystania z poradnictwa rodzinnego, psychologicznego i prawnego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów	Wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwości uzyskania wsparcia na terenie Gminy	Liczba rozpowszechnionych informacji	MGOPS, UMiG, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Organizowanie szkoleń/ warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny	Podniesienie poziomu i jakości usług świadczonych w stosunku do rodzin	Liczba osób biorących udział w szkoleniach/ warsztatach	MGOPS, UMiG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
		Liczba zorganizowanych warsztatów/szkoleń		
Zainicjowanie działań w celu utworzenia samopomocowej grupy wsparcia dla rodziców	Poprawa psychicznego i społecznego funkcjonowania rodzin	Liczba podjętych działań w celu utworzenia grupy wsparcia	MGOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy

I.II. Tworzenie warunków dla prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży.				
Utworzenie Placówki Wsparcia Dziennego dla dzieci i młodzieży	Poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży, organizowanie zajęć pozalekcyjnych	Liczba dzieci korzystających z oferty placówki	MGOPS, UMiG, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Organizowanie, wspieranie i promowanie imprez oraz wydarzeń adresowanych do rodzin z dziećmi	Wzrost integracji rodzin z dziećmi	Liczba zorganizowanych imprez/wydarzeń	MGOPS, UMiG, NGO, BP, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Współpraca z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do problemów występujących wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin	Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży	Liczba placówek, z którymi podjęto współpracę	MGOPS, UMiG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej na terenie Gminy	Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, w tym rozwijanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego	Liczba dostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych	UMiG, BP, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy, Budżet Państwa

Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy	Przeciwdziałanie podejmowaniu przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych	Liczba miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	UMiG, NGO, BP, GKPRPA, placówki oświatowe	Budżet Gminy, Budżet Państwa
Realizacja warsztatów/programów rozwijających umiejętności psychospołeczne dzieci i młodzieży	Wzmocnienie kompetencji psychospołecznych dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci biorących udział w warsztatach/programach.	UMiG, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Organizowanie szkoleń/warsztatów oraz superwizji i wizyt studyjnych rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny	Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu pracownikom instytucji publicznych oraz zwiększenie ich kompetencji i umiejętności.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach	MGOPS, UMiG	Budżet Gminy
Rozwój lokalnych form informowania społeczności gminnej o działaniach prowadzonych na rzecz rodzin i dzieci	Zwiększenie liczby rodzin korzystających z różnych form wsparcia i inicjatyw zaadresowanych do nich	Liczba udostępnionych informacji	MGOPS, UMiG, BP, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy

II. Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów poprzez udzielenie im kompleksowego wsparcia i dążenie do ich pełnej integracji ze społecznością lokalną.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
II.1. Zapewnienie dostępu do świadczeń i usług społecznych dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami.				
Inicjowanie działań mających na celu dostosowywanie infrastruktury gminnej (punktów handlowych, usługowych, kulturowych, sportowych itp.) oraz publicznych środków transportu do potrzeb osób o ograniczonej mobilności	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób o ograniczonej mobilności, po obiektach infrastruktury gminnej	Liczba obiektów infrastruktury gminnej dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej mobilności	UMiG, BP, NGO	Budżet Gminy, PFRON, Fundusze Europejskie
Rozwój małej architektury gminnej, skierowanej w szczególności do osób z niepełnosprawnościami i seniorów (w tym zwiększenie liczby ławek w przestrzeni publicznej, utworzenie tzw. „przysiadaczy”)	Zwiększenie komfortu osób z niepełnosprawnościami i seniorów w zakresie przemieszczania się po obszarze Gminy	Liczba obiektów małej architektury gminnej dostosowanych do potrzeb seniorów i osób z niepełnosprawnościami	UMiG, NGO	Budżet Gminy, Budżet Państwa

Rozwój wolontariatu na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz seniorów	Udzielanie wsparcia, w tym wsparcia emocjonalnego oraz dążenie do przełamywania barier społecznych	Liczba wolontariuszy	MGOPS, UMiG, NGO, BP, placówki oświatowe	Budżet Gminy
		Liczba osób objętych wolontariatem		
		Liczba pojazdów przystosowanych do realizacji usług transportowych		
Współpraca z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz seniorów oraz osób z niepełnosprawnością i wspieranie ich działalności	Intensyfikacja działań mających na celu współpracę z NGO	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi	MGOPS, UMiG, NGO	Budżet Gminy
Inicjowanie i wdrażanie programów osłonowych na rzecz osób chorych, z niepełnosprawnością oraz seniorów	Aktywizacja i integracja osób chorych, z niepełnosprawnością oraz seniorów poprzez uczestnictwo w programach	Liczba uczestników programów	MGOPS, UMiG, NGO	Budżet Gminy, PFRON, Budżet Państwa
		Liczba zrealizowanych programów osłonowych		

Zapewnienie profesjonalnego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami poprzez prowadzenie usługi asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością oraz Programu „Opieka wytchnieniowa”	Wsparcie samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami oraz zapewnienie im specjalistycznej opieki	Liczba asystentów osobistych osoby z niepełnosprawnością	MGOPS, UMiG, NGO	Budżet Gminy, Fundusz Solidarnościowy, Budżet Państwa
		Liczba osób objętych wsparciem asystentów		
		Liczba osób objęta Programem „Opieka wytchnieniowa”		
Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych	Poprawa jakości usług opiekuńczych i stopnia ich powszechności	Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych	MGOPS, UMiG, NGO	Budżet Gminy, Budżet Państwa
		Liczba osób objętych usługami		
Ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców Gminy w Domach Pomocy Społecznej	Poprawa warunków bytowych osób wymagających całodobowej opieki	Liczba mieszkańców Gminy przebywających w Domach Pomocy Społecznej	MGOPS	Budżet Gminy
Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnością i osobom starszym	Poprawa warunków bytowych seniorów oraz osób z niepełnosprawnością	Liczba osób objętych pomocą materialną	MGOPS	Budżet Gminy, Budżet Państwa

II.II. Prowadzenie działalności włączającej osoby starsze i z niepełnosprawnościami oraz podnoszenie poziomu ich aktywności społecznej.

Promowanie pozytywnego wizerunku seniora i osoby z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej	Zmiana postaw i zachowań środowiska lokalnego wobec seniorów oraz osób z niepełnosprawnością	Liczba podjętych działań promujących	MGOPS, UMiG, NGO, BP, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Prowadzenie akcji informacyjnych/warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych	Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób starszych	Liczba podjętych działań informacyjnych/zrealizowanych warsztatów	MGOPS, UMiG, NGO, PP, BP	Budżet Gminy
Organizacja zajęć promujących zdrowy i aktywny tryb życia, mających na celu integrację społeczną, a także rozwijanie umiejętności osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów	Poprawa dostępności do zajęć kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnością	Liczba seniorów oraz osób z niepełnosprawnością uczestniczących w zajęciach	MGOPS, UMiG, NGO, BP	Budżet Gminy, Fundusze Europejskie
	Wzrost aktywności społecznej seniorów i osób z niepełnosprawnością			

Stworzenie warunków do integracji społecznej osób z niepełnosprawnością oraz seniorów poprzez realizację projektów socjalnych i programów adresowanych do tych grup	Realizacja projektów na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością	Liczba zrealizowanych projektów/programów	MGOPS, UMiG, NGO	Budżet Gminy, PFRON, Budżet Państwa
		Liczba uczestników		
Kontynuowanie prowadzenia Klubu Seniora na terenie Gminy	Organizacja czasu wolnego osób starszych oraz ich integracja społeczna	Liczba uczestników	MGOPS, UMiG, NGO	Budżet Gminy, Budżet Państwa
Kierowanie osób z niepełnosprawnością z terenu Gminy do Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz organizacja i zabezpieczenie kosztów na pokrycie dowozu tych osób	Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnością, poprzez udział w zajęciach organizowanych przez Warsztaty Terapii Zajęciowej	Liczba uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej	MGOPS, UMiG, NGO	Budżet Gminy, PFRON, Budżet Państwa
Kierowanie osób z niepełnosprawnością z terenu Gminy do Środowiskowego Domu Samopomocy	Aktywizacja i integracja osób z zaburzeniami psychicznymi, niepełnosprawnościami poprzez udział w zajęciach organizowanych przez ŚDS	Liczba uczestników ŚDS	MGOPS, UMiG, NGO	Budżet Państwa

III. Wzmacnianie systemu profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom poprzez budowanie świadomości mieszkańców, promowanie zdrowego stylu życia i rozwój usług.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
III.1. Świadczenie pomocy osobom uzależnionym oraz ich rodzinom, a także ograniczanie negatywnych skutków społecznych uzależnień.				
Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia	Poprawa warunków bytowych rodzin z problemem uzależnienia	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna	MGOPS	Budżet Gminy
Zainicjowanie utworzenia samopomocowej grupy wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu (AA) oraz samopomocowej grupy wsparcia dla osób współuzależnionych (Al-Anon)	Zapewnienie wsparcia emocjonalnego oraz psychicznego rodzinom osób uzależnionych	Liczba osób uczestniczących w grupach	UMiG, NGO, GKPRPA	Budżet Gminy

Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego	Wzrost liczby osób podejmujących terapię w placówkach leczenia odwykowego	Liczba osób, wobec których podjęte zostały rozmowy motywujące	MGOPS, GKPRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Kontynuowanie działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w celu przeciwdziałania problemowi uzależnień w Gminie	Zwiększenie pomocy dla rodzin dotkniętych problemem alkoholowym	Liczba osób korzystających z poradnictwa	UMiG, GKPRPA	Budżet Gminy, Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Kontynuacja podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu, kierowanie wniosków do sądu	Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe	Liczba wniosków skierowanych do sądu	GKPRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba wydanych opinii		

III.II. Wzmocnienie postaw abstynenckich wśród dzieci i osób dorosłych oraz rozwijanie gminnego systemu profilaktyki.

Realizacja programów profilaktycznych w szkołach, rekomendowanych przez KCPU, ORE oraz IPiN związanych z tematyką uzależnień	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie problemu uzależnień. Rozwój psychospołeczny uczniów	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki	GKPRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba przeprowadzonych programów		
Realizacja warsztatów i innych form edukacji, uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień oraz pozalekcyjnych zajęć z elementami profilaktyki	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie problemu uzależnień	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych	GKPRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i dla sprzedawców dotyczącego konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu	Spadek dostępności alkoholu dla dzieci i młodzieży	Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprzedawców objętych szkoleniami	GKPRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
	Zwiększenie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży			

Organizowanie wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień	Ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży	Liczba dzieci biorących udział w wypoczynku z programem profilaktycznym	GKPRPA, UMiG, MGOPS	Budżet Gminy, środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce rozwiązywania problemów uzależnień	Zmiana postaw mieszkańców względem używania substancji psychoaktywnych	Liczba zrealizowanych ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych	GKPRPA, MGOPS, PP, UMiG, NGO, BP, placówki oświatowe	Budżet Gminy, środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia przy współpracy instytucjonalnej	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości zdrowotnych oraz korzyści zdrowego stylu życia	Liczba zorganizowanych imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia	GKPRPA, UMiG, PP, NGO, BP, placówki oświatowe	Budżet Gminy, środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców mających na celu uświadomienie konsekwencji spożywania alkoholu, w tym prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu oraz spożywania alkoholu w trakcie ciąży	Ograniczanie negatywnych skutków spożywania alkoholu	Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych	MGOPS, GKPRPA, UMiG, PP	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba uczestników		
Kreowanie polityki antyalkoholowej w Gminie, np. poprzez ograniczenia nocnej sprzedaży alkoholu, zmniejszenie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Ograniczenie fizycznej dostępności alkoholu	Liczba dorosłych mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu	UMiG, GKPRPA	Budżet Gminy
		Liczba punktów sprzedaży alkoholu		

IV. Zapewnienie środowiska wolnego od przemocy domowej poprzez kompleksowe działania edukacyjne oraz wzmocnienie mechanizmów reagowania w przypadku jej wystąpienia.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
IV.I. Udzielanie specjalistycznej pomocy rodzinom i osobom doświadczającym problemu przemocy domowej.				
Pomoc rodzinom doznającym przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”	Spadek liczby rodzin, w których występuje przemoc	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	MGOPS, GKPRPA, PP, ZI, placówki oświatowe	Budżet Gminy
		Liczba wszczętych procedur		
		Liczba zakończonych procedur		
Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na dostępnych stronach internetowych oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy domowej	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba podjętych działań informacyjnych	MGOPS, UMiG, GKPRPA, ZI	Budżet Gminy

Uczestnictwo pracowników instytucjonalnych w szkoleniach w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy domowej oraz procedury „Niebieskie Karty”	Poszerzenie i utrwalenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”	Liczba uczestników szkoleń	MGOPS, GKPRPA, ZI, PP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	Ograniczanie zjawiska przemocy domowej, poprzez resocjalizację osób stosujących przemoc domową	Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych	ZI, PCPR	Budżet Gminy
Udzielanie poradnictwa osobom i rodzinom doznającym problemu przemocy domowej	Objęcie osób i rodzin profesjonalnym wsparciem w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba udzielonych porad	MGOPS, ZI, GKPRPA	Budżet Gminy, środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba osób, którym udzielono porad		
Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej	Dostosowanie oferty pomocowej do potrzeb mieszkańców i skali problemu	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy domowej	UMiG, MGOPS, GKPRPA, ZI, PP, placówki oświatowe	Budżet Gminy

Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej	Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej	Liczba osób korzystających ze schronienia z powodu doświadczania przemocy domowej	MGOPS, ZI, UMiG, PCPR	Budżet Gminy
IV.II. Podejmowanie działań profilaktycznych na rzecz ograniczenia skali zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy.				
Edukacja mieszkańców na temat rodzajów i form przemocy oraz zagrożeń wynikających z przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy	Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie różnych form przemocy, a także wzrost wrażliwości mieszkańców na jej przejawy	Liczba zrealizowanych programów/ warsztatów	UMiG, PP, GKPRPA, MGOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
		Liczba udostępnionych publikacji		
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach społecznych przeciw przemocy domowej	Wzrost poziomu wiedzy mieszkańców na temat przemocy domowej, a także wzrost wrażliwości społeczności lokalnej na jej przejawy	Liczba działań podjętych w ramach kampanii	MGOPS, GKPRPA, ZI, PP, UMiG, placówki oświatowe	Budżet Gminy, środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba osób uczestniczących w kampanii		

Realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących przemocy domowej, komunikacji interpersonalnej oraz umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy	Podniesienie umiejętności psychospołecznych uczniów, wzrost wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie przemocy	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach	placówki oświatowe	Budżet Gminy, środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba zorganizowanych warsztatów		
		Liczba zorganizowanych działań		

V. Wsparcie zdrowia psychicznego mieszkańców poprzez zapewnienie dostępu do infrastruktury i programów edukacyjnych.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
V.I. Poprawa dostępności do pomocy dla osób dotkniętych zaburzeniami psychicznymi oraz zwiększenie świadomości na temat zdrowia psychicznego.				
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego	Zwiększenie liczby mieszkańców zgłaszających się po pomoc w przypadku problemów natury psychicznej	Liczba przeprowadzonych działań	MGOPS, UMiG, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
		Liczba osób korzystających ze wsparcia		
Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego	Zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego	Liczba przeprowadzonych programów/ warsztatów	UMiG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
		Liczba uczestników		
Udzielanie pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży oraz osobom dorosłym	Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców Gminy	Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologicznej	UMiG, placówki oświatowe	Budżet Gminy, Budżet Państwa

VI. Zmniejszenie skali ubóstwa poprzez wzmocnienie systemów wsparcia społecznego i ekonomicznego oraz aktywizację zawodową osób pozostających bez pracy.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
VI.I. Intensyfikacja działań aktywizujących osoby bezrobotne na lokalnym rynku pracy oraz wzmacnianie ich kompetencji zawodowych.				
Stała współpraca z PUP w zakresie: poradnictwa zawodowego, organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych oraz zwiększających szanse na podjęcie zatrudnienia	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych w Gminie	Liczba zorganizowanych szkoleń	UMiG, MGOPS, PUP	Budżet Państwa, Fundusze Europejskie
		Liczba osób biorących udział w szkoleniach		
Współpraca z PUP w zakresie: organizowania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych	Wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców Gminy biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych i pracach społecznie użytecznych	Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych	MGOPS, PUP	Budżet Gminy, Budżet Państwa

Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych	Wzrost wiedzy wśród osób bezrobotnych na temat dostępnych form wsparcia	Liczba podjętych działań informacyjnych	MGOPS, PUP, UMiG	Budżet Gminy
Korzystanie w pracy socjalnej z kontraktów socjalnych służących aktywizacji zawodowej i zwiększeniu szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych	Zwiększenie liczby kontraktów socjalnych w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych	Liczba beneficjentów pomocy społecznej, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne	MGOPS	Budżet Gminy
Prowadzenie doradztwa zawodowego dla dzieci i młodzieży	Odpowiedni wybór ścieżki kształcenia i kariery przez dzieci i młodzież	Liczba osób korzystających z doradztwa zawodowego	placówki oświatowe	Budżet Gminy, Budżet Państwa, Fundusze Europejskie
Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Gminy	Liczba osób/rodzin objętych pomocą materialną	MGOPS	Budżet Gminy, Budżet Państwa

VI.II. Świadczenie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym ubóstwem oraz prowadzenie działań umożliwiających ich integrację społeczną.				
Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem ubóstwa np. stypendia socjalne dla uczniów	Zniwelowanie nierówności edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem	Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami mającymi na celu wyrównywanie szans edukacyjnych	MGOPS, UMiG, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy, Budżet Państwa
Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej – posiłku	Zwiększenie dostępności do pomocy w zakresie dożywiania	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie zasiłku	MGOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy, Budżet Państwa
		Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku		
Udzielanie uczniom pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych	Poprawa funkcjonowania dzieci z rodzin o ograniczonych środkach materialnych	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów	MGOPS, UMiG, placówki oświatowe	Budżet Gminy, Budżet Państwa

Zapewnienie schronienia osobom bezdomnym w placówkach zlokalizowanych w sąsiednich gminach oraz pokrycie kosztów ich pobytu	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalnych osobom z problemem bezdomności	Liczba osób bezdomnych korzystających ze schronienia	UMiG, MGOPS, NGO	Budżet Gminy, Budżet Państwa
---	---	--	------------------	------------------------------

Ramy finansowe Strategii

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.). Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jej finansowanie.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu Miasta i Gminy Szlichtyngowa. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- Fundusz Solidarnościowy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych Gminy. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Szlichtyngowa przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2022-2023, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej.

W prognozie na lata 2025-2034 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku przewidywaną na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej, co wynika z waloryzacji świadczeń na pomoc społeczną.

Tabela 32. Ramy finansowe Strategii

Rok	Ochrona zdrowia (dział 851)	Pomoc społeczna (dział 852)	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (dział 853)	Edukacyjna opieka wychowawcza (dział 854)	Rodzina (dział 855)	OGÓŁEM
2022	137 033	2 138 401	4 152 112	37 785	4 890 812	11 356 143
2023	138 818	2 034 818	37 470	27 170	2 932 158	5 170 434
2024²⁰	123 000	2 167 419	0	20 000	3 019 954	5 330 373
Prognoza						
2025	126 075	2 221 604	0	20 500	3 095 453	5 463 632
2026	129 227	2 277 145	0	21 012	3 172 839	5 600 223
2027	132 458	2 334 073	0	21 538	3 252 160	5 740 229
2028	135 769	2 392 425	0	22 076	3 333 464	5 883 734
2029	139 163	2 452 236	0	22 628	3 416 801	6 030 828
2030	142 642	2 513 542	0	23 194	3 502 221	6 181 599
2031	146 208	2 576 380	0	23 774	3 589 776	6 336 138
2032	149 864	2 640 790	0	24 368	3 679 521	6 494 543
2033	153 610	2 706 809	0	24 977	3 771 509	6 656 905
2034	157 450	2 774 480	0	25 602	3 865 796	6 823 328

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

System wdrażania Strategii

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Szlichtyngowa to wprowadzenie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej. Z uwagi na fakt, że opracowana Strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także niezbędnym zmianom.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Szlichtyngowa zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki społecznej w Gminie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii,

²⁰ Wartość za rok 2024 pochodzi z prognozy zamieszczonej w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależała będzie od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Szlichtyngowa na lata 2025-2034 obejmować będzie cztery etapy, przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 33. Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Miejską Szlichtyngowa o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Szlichtyngowa na lata 2025-2034”	I kwartał 2025 r.
Etap II	Koordinacja realizacji działań objętych Strategią	I kwartał 2025 r. – IV kwartał 2034 r.
Etap III	Monitoring	Na koniec każdego roku w okresie od 2025 r. do 2034 r.
Etap IV	Ewaluacja Strategii	I-II kwartał 2035 r.

Źródło: Opracowanie własne

System aktualizacji Strategii

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne. Jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. MGOPS przy wyborze zadań do realizacji będzie brał pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas

aktualizacji Strategii, MGOPS powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Szlichtyngowa, ale również nowe, nieuwjęte w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć. Bezpośrednim koordynatorem jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej.

Komunikacja społeczna i promocja Strategii

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji. Partnerzy mają możliwość zgłoszenia zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy. Władze samorządowe w trakcie wdrażania Strategii muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Władze samorządowe muszą współpracować i być w stałym kontakcie z jednej strony z podmiotami wewnętrznymi, obejmującymi pracowników uczestniczących bezpośrednio w administrowaniu Gminą, czerpiąc przy tym z ich wiedzy, motywacji, umiejętności praktycznych czy kompetencji interpersonalnych, ale też korzystać z technologii i zasobów organizacji.

Z drugiej strony muszą również komunikować się z otoczeniem zewnętrznym obejmującym: ogół mieszkańców Gminy, grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje, a także przedsiębiorstwa.

Otoczenie zewnętrzne dalsze Gminy rozumiane jest jako: sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopolskie. Obszarami działań w zakresie komunikacji społecznej są:

- możliwość wnioskowania zmian zapisów Strategii przed jej uchwaleniem,
- informacja o postępach wdrażania Strategii,
- współpraca z mediami – podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach,
- informacje zamieszczane na stronach internetowych.

Promocja Strategii ma na celu stanowienie i utrzymywanie wzajemnej współpracy między samorządem a społeczeństwem. Informowanie oraz promocja odbywać się będzie poprzez podawanie w prasie lokalnej oraz w Internecie danych na temat zaangażowania finansowego Unii Europejskiej w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Strategii.

Monitoring i ewaluacja

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą między innymi przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. Do oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów). Dane do monitoringu pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UMiG, Policji, PUP, ze sprawozdań MGOPS, GKPRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji Strategii przygotowywana będzie przez MGOPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z realizacji Strategii w danym roku.

Końcowa ewaluacja (ex-post) posłuży samorządowi Miasta i Gminy Szlichtyngowa do oceny realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Gminie, a także będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej w kolejnych latach. W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport ukazujący kumulatywne osiągnięcie założonych celów strategicznych. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli

ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu kumulatywnym, kilkuletnim zostały zrealizowane oraz ukazać realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Wskaźniki monitoringowe, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Zarówno monitoring, jak i ewaluacja prowadzone będą między innymi w oparciu o niżej przedstawione wskaźniki monitoringowe. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe oznaczają dane dla roku 2023, natomiast wartości docelowe wskazują pożądane wartości, oznaczające osiągnięcie poszczególnych celów w 2034 roku.

Tabela 34. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Lp.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa	Wartość docelowa
1.	Utworzenie kompleksowego systemu wsparcia dla rodzin, zapewniającego możliwość rozwoju i prawidłowego funkcjonowania.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	15	do 15
		Liczba asystentów rodziny	1	min. 1
		Liczba rodzin wspierających	0	min. 2
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	33	poniżej 30
		Liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	0	min. 1
		Liczba dzieci z terenu Gminy przebywających w rodzinach zastępczych	9	poniżej 8

2.	Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów poprzez udzielenie im kompleksowego wsparcia i dążenie do ich pełnej integracji ze społecznością lokalną.	Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych	5	poniżej 10
		Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności [%]	20,4	poniżej 24,0
		Liczba osób w DPS, za których Gmina ponosi odpłatność	2	poniżej 5
		Liczba placówek aktywizujących seniorów	1	min. 1
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	54	poniżej 50
3.	Wzmacnianie systemu profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom poprzez budowanie świadomości mieszkańców, promowanie zdrowego stylu życia i rozwój usług.	Liczba punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin	1	min. 1
		Liczba uczniów objętych rekomendowanymi programami	69	powyżej 100
		Liczba nauczycieli objętych rekomendowanymi programami	17	min. 20
		Liczba rodziców objętych rekomendowanymi programami	2	min. 20
		Liczba dorosłych mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie	277	powyżej 290
		Liczba grup samopomocowych dla osób uzależnionych, współuzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików	0	min. 1

		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu	4	poniżej 5
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii	0	poniżej 3
4.	Zapewnienie środowiska wolnego od przemocy domowej poprzez kompleksowe działania edukacyjne oraz wzmocnienie mechanizmów reagowania w przypadku jej wystąpienia.	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu problemu przemocy domowej	1	poniżej 3
		Liczba osób doświadczających przemocy, objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”	32	poniżej 25
		Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	11	poniżej 10
		Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	11	powyżej 10
5.	Wsparcie zdrowia psychicznego mieszkańców poprzez zapewnienie dostępu do infrastruktury i programów edukacyjnych.	Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	poniżej 5
		Liczba zrealizowanych programów wśród dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego	0	min. 10 (min. raz do roku)
6.	Zmniejszenie skali ubóstwa poprzez wzmocnienie systemów wsparcia społecznego i ekonomicznego oraz aktywizację zawodową	Liczba bezrobotnych mieszkańców Gminy	84	poniżej 70
		Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców w ogóle zarejestrowanych	58,3	poniżej 50,0

	osób pozostających bez pracy.	w PUP mieszkańców Gminy [%]		
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	70	poniżej 60
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia	54	poniżej 50
		Liczba osób bezdomnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	2	poniżej 4

Źródło: Opracowanie własne

Wnioski i podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Szlichtyngowa stanowi kontynuację istniejącego systemu wsparcia i tworzy możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. Jej założenia są dostosowane do zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów i potrzeb społecznych i przewidują planowane sposoby ich zaspokajania.

W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia zakłada rozszerzenie i pogłębienie form wsparcia w zakresie pomocy społecznej, a także szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w jej obszarze. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Szlichtyngowa, zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnymi od możliwości finansowych Gminy. Będzie ona podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców Miasta i Gminy Szlichtyngowa i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności

pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
- dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa – działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
- wspieraniu działań prospołecznych, wolontariackich i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy,
- promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami, chorych i starszych,
- interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców Miasta i Gminy.

Zgodnie z celami strategicznymi głównym założeniem niniejszego dokumentu, jego realizacja powinna przyczynić się do podniesienia jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Szlichtyngowa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

BIBLIOGRAFIA

1. Bendyk E., Buras P., Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie Zadania na nowy czas, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022.
2. Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
3. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
4. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.
5. Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.
6. Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019.
7. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok.
8. Pikuła N.G., Grewiński M., Zdebska E., Glanc W., Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa, Kraków, 2020.
9. Raport o stanie Gminy Szlichtyngowa za 2021, 2022 i 2023 rok.
10. Raport z wykonania i efektów realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2023 rok.
11. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok.
12. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok.
13. Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Szlichtyngowej za 2021 i 2022 rok.
14. Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Szlichtyngowej za 2023 rok.
15. Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej za 2021, 2022 i 2023 rok.
16. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.

17. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030.

Źródła internetowe:

1. <https://bdl.stat.gov.pl/>
2. <https://www.psychiatriapolska.pl/>
3. <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

Spis rysunków

Rysunek 1. Lokalizacja gminy miejsko-wiejskiej Szlichtyngowa na tle powiatu wschowskiego, województwa lubuskiego i kraju.....	16
Rysunek 2. Udział podmiotów wg poszczególnych klas wielkości w ogóle podmiotów wpisanych do rejestru REGON na terenie Miasta i Gminy Szlichtyngowa (stan na koniec 2023 roku)	20
Rysunek 3. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej.....	26
Rysunek 4. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej	27
Rysunek 5. Elementy procesu planowania strategicznego.....	72

Spis tabel

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	8
Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w Mieście i Gminie Szlichtyngowa w porównaniu do powiatu wschowskiego, województwa lubuskiego i kraju na przestrzeni lat 2021-2023.....	18
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2021-2023 (w procentach).....	18
Tabela 4. Liczba dzieci uczęszczających do szkół podstawowych na terenie Miasta i Gminy Szlichtyngowa w latach 2021-2023	21
Tabela 5. Liczba wychowanków punktów przedszkoli na terenie Miasta i Gminy Szlichtyngowa w latach 2021-2023.....	21
Tabela 6. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w Mieście i Gminie Szlichtyngowa w porównaniu do powiatu wschowskiego w 2023 roku	24
Tabela 7. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne	28
Tabela 8. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w Mieście i Gminie Szlichtyngowa na przestrzeni lat 2021-2023	30

Tabela 9. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć w latach 2021-2023.....	33
Tabela 10. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2021-2023	33
Tabela 11. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2021-2023	34
Tabela 12. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz kwota odpłatności za lata 2021-2023	41
Tabela 13. Zasiłek pielęgnacyjny dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2021-2023	43
Tabela 14. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2021-2023	43
Tabela 15. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2021-2023.....	44
Tabela 16. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2021-2023.....	44
Tabela 17. Liczba świadczeniobiorców usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2021-2023	45
Tabela 18. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w latach 2021-2023.....	50
Tabela 19. Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia udzielanego w PIK w latach 2021-2023	51
Tabela 20. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2021-2023.....	56
Tabela 21. Dane statystyczne dotyczące liczby osób doświadczających przemocy, które zostały objęte działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023	57
Tabela 22. Dane statystyczne dotyczące liczby osób stosujących przemoc, które zostały objęte działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023.....	58

Tabela 23. Liczba zakończonych procedur NK w latach 2021-2023	58
Tabela 24. Liczba osób oraz udzielonych im porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2021-2023	59
Tabela 25. Liczba osób stosujących lub doznających przemocy oraz świadków przemocy, z którymi kontaktowali się członkowie GKPRPA w latach 2021-2023	60
Tabela 26. Liczba świadczeń przyznanych w ramach zasiłku pielęgnacyjnego osobie, która ukończyła 75 lat w Mieście i Gminie Szlichtyngowa w latach 2021-2023	63
Tabela 27. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2021-2023	63
Tabela 28. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców Miasta i Gminy Szlichtyngowa w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2021-2023	67
Tabela 29. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców Miasta i Gminy Szlichtyngowa oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu wschowskiego na przestrzeni lat 2021-2023	68
Tabela 30. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2021-2023	70
Tabela 31. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2021-2023	70
Tabela 32. Ramy finansowe Strategii	99
Tabela 33. Harmonogram wdrażania Strategii	100
Tabela 34. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych	103

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców Miasta i Gminy Szlichtyngowa w latach 2021-2023....	17
Wykres 2. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w Mieście i Gminie Szlichtyngowa w latach 2021-2023	19
Wykres 3. Wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z Miasta i Gminy Szlichtyngowa, powiatu wschowskiego i województwa lubuskiego w 2023 roku [%]	22
Wykres 4. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w Mieście i Gmina Szlichtyngowa oraz powiecie wschowskim w latach 2021-2023	23
Wykres 5. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w Mieście i Gminie Szlichtyngowa, powiecie wschowskim i województwie lubuskim na przestrzeni lat 2021-2023	31
Wykres 6. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w Mieście i Gminie Szlichtyngowa w latach 2021-2023	32
Wykres 7. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2021-2023	32
Wykres 8. Powody udzielania świadczeń w 2023 roku (liczba rodzin)	35
Wykres 9. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2021-2023	38
Wykres 10. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2021-2023	39
Wykres 11. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2021-2023	40
Wykres 12. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2021-2023	40
Wykres 13. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2021-2023	42
Wykres 14. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2021-2023	49

Wykres 15. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Mieście i Gminie Szlichtyngowa na przestrzeni lat 2021-2023	52
Wykres 16. Liczba dorosłych mieszkańców Miasta i Gminy Szlichtyngowa przypadająca na 1 punkt sprzedaży alkoholu na przestrzeni lat 2021-2023.....	52
Wykres 17. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej na przestrzeni lat 2021-2023	55
Wykres 18. Liczba wszczętych i kontynuowanych procedur NK na przestrzeni lat 2021-2023	57
Wykres 19. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w Mieście i Gminie Szlichtyngowa na przestrzeni lat 2021-2023.....	62
Wykres 20. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2021-2023	62
Wykres 21. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2021-2023	65
Wykres 22. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej w latach 2021-2023	66
Wykres 23. Mieszkańcy Miasta i Gminy Szlichtyngowa zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2021-2023	67
Wykres 24. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2021-2023	69
Wykres 25. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2021-2023	71

Uzasadnienie

Obowiązek opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej - do zadań własnych gminy, o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Szlichtyngowa na lata 2025 - 2034 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznego mieszkańców. Strategia definiuje istniejące problemy, wskazuje metody ich rozwiązania i wyznacza najważniejsze kierunki działań. Strategia będzie służyć osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach.

Przyjmując Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Szlichtyngowa na lata 2025-2034 władze Gminy Szlichtyngowa podejmują obietnice aktywnej działalności sprzyjającej wspieraniu mieszkańców w przezwyciężaniu problemów społecznych oraz uczynienia obszaru Gminy miejscem przyjaznym i atrakcyjnym.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szlichtyngowa na lata 2025- 2034 jest uzasadnione.